CULTURA POPORULUI

Răspunderea redactor: CONST. CEHAN-RACOVIȚĂ | REDACȚIA Str. Nicolae Iorga 6 TELEFON 10-70 | Cluj, Duminecă 3 Aprilie 1927 | ADMINISTRAȚIA Str. Nicolae Iorga 6 TELEFON 10-70 | Apare în fiecare Duminică ANUL VII. No. 191-192

IN PREAJMA UNEI SĂRBĂTORI

Când se împlinesc șase ani de viață a „Culturei Poporului" și azi, 1 Aprilie, 1927, pășim în alt an nou se cuvine să privim în urmă:

Am străbătut până acum un drum greu și obositor. De multeori puterile noastre, ale acelora cari am pus viață din viața noastră, erau, să fie frânte și numai o voință prea mare și o tenacitate de fier au determinat ca această foae să ajungă până aici. Ce va fi mai departe se va vedea. Viitorul o va afirma.

Avem conștiința împăcată că până astăzi ne-am făcut datoria cu prisosință. Am luptat din răsputeri și când eram mai obosiți, atunci găseam razim în aprecierea cititorilor acestei foi.

Cititorii ne-au urmat și ne-au înțeles.

Ceeace s'a scris în șase ani în paginile acestei publicațiuni a fost numai slova cinstită a unui crez: luminarea masselor largi ale poporului la o viață nouă culturală.

Am urmat un drum drept și nici o tentație politică de partid nu ne-a abătut din calea sinceră a iubirii poporului și a ridicării lui la o democrație adevărată.

Pronosticuri nu facem pentru ziua de mâine.

Mulțumim tuturor, cari ne-au înțeles și ne-au ajutat fie cu scrisul fie cu obolul bănesc și le rămânem recunoscători.

„Cultura Poporului"

DUPĂ ȘASE ANI

In pragul celui de al VII-lea an de muncă rodnică pe tărâmul spinos al luminării masselor, „Cultura Poporului" îmbracă haină de sărbătoare. Pentru cititorul care s'a adăpat necontenit din izvorul limpede și înviorător al acestei publicații, în care se desbat cele mai însemnate probleme la ordinea zilei, clipa când gândurile tuturor colaboratorilor se întâlnesc sub acelaș cer primăvăratec, e un mijloc de reculegere sufletească pentru ca astfel, animați de aceleași sentimente, scriitor și cititor, să se găsească unul în fața altuia, spre a putea să privească în toată măreția ei, fâșia luminoasă trasă de această foae, în ogorul presei românești.

GENERAL NICOLAE PETALA
DIRECTORUL ZIARULUI

„Cultura Poporului", tribuna naționalismului curat, neamestecat cu ura și deosebirile de rase caracteristice presei cotidiene de bulevard, a știut să păstreze neștirbit rolul de educatoare prin exemplul tradiției, înscriind ca deviză „unificarea sufletească", — acest puternic potsament pe care trebue clădit edificiul măreț al României de mâine. După furtuna războiului în care s'au mistuit atâtea energii, e o nevoe imperioasă a se face, operă de restaurare și implicit operă de apostolat. Rolul acesta preponderent îi revine presei, singura care e mai accesibilă publicului cititor.

Știm însă că în această atmosferă viciată, în care trepăduși politici și îmbogățiții războiului își mai etalează încă prostia la orice pas, presa de idei e înăbușită întocmai ca o floare plăpândă, abia prizărită în mijlocul spinilor cari'ți întind în loc de lumină și adevăr ghimpii, sângerându-ți trupul și sufletul, nepregătit a face deosebire între ce e și ce nu e folositor.

Da, trebue să recunoaștem cu toți: *câmpia libertății scrisului e străbătută'n lung și'n lat de minciuna și ipocrizia unei lumi nefaste, care poartă pe fruntea încrețită stigmatul dezagregării și tăgăduirei celor mai elementare noțiuni de drept a elementului autohton, la a cărui cobor' re în neantul ignoranței a contribuit și contribue încă politicianismul de suprafață.*

Suna-va cândva ceasul hotărîtor în care omul să fie cu adevărat așezat acolo unde trebue? Se va risipi odată ceața aceasta care a căzut peste pitoreștile perspective ale viitorului unui popor ca al nostru trecut prin atâtea împilări, pentru ca să ocupe locul de cinste în concertul statelor civilizate? Iată întrebări pe cari orice intelectual, conștient de menirea lui, trebue să și le pună în clipa când anarhia se întinde cu repeziciunea fulgerului în toate domeniile de activitate. Căci cine mai mult ca el poate să modeleze simțirea individuală și colectivă, acest material prim pe care se înalță giganticul sfinx al umanității? . . .

„Cultura Poporului" înțelegând însemnătatea acestor vremuri, aprinde făclia adevărului spre a lumina calea generațiilor de mâine, fără a-și rezerva pentru ea nimic decât mulțumirea sufletească de a fi putut să corespundă crezului ce a îmbrățișat.

Datoria de căpetenie a celui mai modest cărturar, e de a o sprijini necondiționat, așa încât lumina acestei făclii să pătrundă în cel mai îndepărtat cămin după meleagurile țărei, căci numai astfel vor binemerita adorația celor ce-i vor urma, căutând ca și ei să imite exemplul celor ce le-au supraviețuit, ducând mai departe faima neamului românesc.

Ilie Păsculescu.

CONSTANTIN MORARIU

In amurgul senin al unei vieți sbuciumate și pline de crude încercări, dar veșnic mângâiată de căldura credinței creștine, dispare din rândurile preoțimii noastre una din figurile ei mari și reprezentative. Trecând la cele eterne, împăcat cu sine și cu un zimbet iertător pe buze, preotul Constantin Morariu, lasă în urma sa o lungă dâră de lumină, cernită doar de regretele sincere și unanime ale celor ce au iubit și apreciat grădina sufletului său nobil, în care plivite de buruiana pizmei și a strâmbătății, creșteau florile cele mai frumoase ale virtuților creștinești.

Din vremurile bătrâne ale părinților bisericești, aceste mari și mântuitoare virtuți n'au găsit un cultivator mai gingaș și un propovăduitor mai sincer și mai convins, de cum era preotul Constantin Morariu, ce-și petrecuse copilăria în evlavioasa admirație a minunei arhitectonice dela Dragomirna și în freamătul tainic al codrilor dela Putinei.

Inzestrat din fire cu o minte ageră, cu un suflet curat și cu o mistuitoare dragoste de neam, țară și lege, acest bărbat harnic și vrednic slujitor al altarului, a izbutit să desvolte în laborioasa sa viață o largă și prodigioasă activitate, în care se rezumă o bună parte din bogata contribuție morală și intelectuală, pe care vrednica noastră preoțime a înțeles s'o aducă la măreața operă de fortificare sufletească a neamului și de redeșteptare a lui prin trezirea și întărirea conștiinței naționale.

In cronica năzuințelor, luptelor și sbuciumărilor noastre naționale din ultima jumătate de veac, nu este pagină pe care să nu găsim însemnat numele lui Constantin Morariu, fie ca zelos povățuitor sufletesc, fie ca harnic sămănător de învățătură morală, fie ca revindecător de drepturi sfinte, fie ca cercetător conștiincios și pasionat al trecutului nostru istoric și literar, fie ca tâlcuitor fin și priceput al slovei de evanghelie.

Interesul său viu pentru nevoile sufletești împerechiat cu un nepotolit dor de muncă și acțiune, l'a îndemnat să îmbrățișeze aproape toate ramurile de activitate intelectuală și să se îndeletnicească cu cercetări și studii de tot felul. In lipsa organelor de publicitate în Bucovina, harnicul și îndemânaticul mânuitor al condeiului a fost multă vreme unul dintre cei mai apreciați colaboratori la multe publicațiuni de dincolo de Molna și Măgura, lămurind și informând pe frații noștri de pretutindeni, asupra stărilor dela noi și asupra luptelor noastre desperate pentru apărarea și conservarea moștenirei străbune.

Dar îndată ce apărură și la noi primele organe de publicitate, ca Revista Politică, Gazeta Bucovinei, Deșteptarea, Patria, Junimea Literară, Glasul Bucovinei ș. a. Constantin Morariu, n'a precupețit niciodată comoara gândurilor și simțirilor sale, cu mână largă și creștinească dărnicie a împărțit din ea în toate părțile, pentru ca cuvântul să rămână viu și pururea dătător de îndemn și răspânditor de lumină. In largheța aceasta sufletească a perzistat până ce îngerul morții i-a stors condeiul dintre degetele înțepenite.

Opera sa literară ca și bogata și rodnica sa activitate pastorală a fost pătrunsă de focul sacru al credinței, de căldura convingerei și de dragostea de adevăr și dreptate. Această convingere și-o exprimase și cu câte-va clipe înainte de moarte, că ridicarea și propășirea neamului nostru nu se poate chezășui mai bine decât prin educația lui morală și prin răspândirea de scrieri edificatoare cu cuprins religios moral. Preocuparea continuă a gândului său curat și neprihănit a fost de-a se pune totdeauna cu toate puterile sale în serviciul neamului și al bisericii, apărându-le cu credință și sinceritate.

Firea sa robustă și contemplativă, veșnic stăpânită de un optimism sănătos și constructiv și de-o neclintită credință în dreptatea cauzei pe care o apăra, i-a oțelit mult puterea sufletească și l'a făcut să supoarte cu creștinească resemnare până și cele mai crude lovituri ale soartei. Nici chinurile temniței dela Cernăuți și nici necazurile și suferințele pribegiei dela Elisabetgrad, unde mucenicul unei credințe aduna singur vreascuri pentru nevoile modestului său menaj, n'a sguduit în el credința în triumful final al cauzei românești și în realipirea Bucovinei la Moldova de care fusese detrunchiată. Inima caldă românească a tânărului membru al „Arboroasei" din 1877, bătea cu aceeaș putere și credință și în pieptul pribeagului nenorocit din 1917. Și credința nu l'a înșelat. Dumnezeu l'a învrednicit să vază cu ochii realizarea visului îndrăznet al tinereților sale și corpul său istovit de muncă și obosit de drumul celor 73 de ani se coboară spre veșnică odihnă în pământul desrobit al Bucovinei sale iubite!

Dar asemenea lui Iov, în pragul bătrâneților sale senine, soarta i-a rezervat încă o crudă lovitură, menită să zdrobească inima nobilă a greu încercatului creștin. Dar nici în clipele celor mai crude încercări, de pe buzele sale uscate de durere nu s'a desprins un singur cuvânt de cârtire contra dreptății dumnezeești, nici o revoltă sufletească contra vrăjmășiei soartei care și-l alese tocmai pe dânsul pentru crudele ei încercări; pe dânsul omul dreptății și al bunătății, pe dânsul, omul care în viața sa, n'a pricinuit nimănui nici un rău și nici o strâmbătate, ci dinpotrivă al cărui suflet a fost pururea un nesecat isvor de mângâiere și tămăduire sufletească. Cu o resemnare pe care numai credința adevărată o poate da, a suferit și această crudă lovitură, mângâindu-se cu cuvintele bibliei: „Dumnezeu a dat, Dumnezeu a luat, fie numele Domnului binecuvântat".

Iar astăzi când sufletul acesta așa de chinuit și greu încercat a scăpat din obezile suferințelor pământene pentru a-și lua sborul spre cer, gândul nostru îl însoțește cu aceiaș dragoste și recunoscătoare venerație ca și în vremurile când petrecea între noi. Vom resimți multă vreme lipsa sfaturilor sale părintești și îndrumările sale creștinești. Singura noastră consolare este că gândul său ne va vorbi veșnic din numeroasele și edificatoarele sale scrieri și că opera vieții sale va găsi continuatori vrednici în fiii și fica sa, pe care i-a iubit și i-a îndrumat pe calea cea bună și dreaptă.

Preotul Constantin Morariu a fost un adevărat creștin și un mare și bun român. Generațiuni întregi se vor putea adăpa din izvorul înțelepciunii sale și vor pomeni cu evlavie numele său, sfințit prin muncă și prin suferință.

Fie-i țărâna ușoară și memoria eternă!

Ion I. Nistor

CĂMINE CULTURALE

„Un sat fără „Camin", chiar dacă are școală și biserică, n'are preot și învățător."

Când „Fundația Culturală Principele Carol" se adresa prin revista „Lamura" și apoi prin îndreptarul său „Căminul Cultural" către cărturarii satelor — preoți și învățători — ne-a găsit, mi-se pare, într'o apatie culturală.

Și nu se vor supăra cei cari s'au mișcat, ceva mai înainte, pentru spulberarea ei.

Ofensiva culturală începută de către misionarii „Fundației", — în urma unei adânci înțelegeri că, toate relele de care suferă sbuciumatul popor român, nu s'alungă și durerile nu se tămăduesc, decât prin luminarea minții cu ajutorul cărții — a găsit elemente ajutătoare, cari sugestionate de munca apostolicească a misionarilor, au supt din fiorul acelei griji și astăzi asaltează cu succes redutele imperiului a toate neștiutor. Și nu-i de loc ușoară sarcina aceasta, pentru cine înțelege, de vreme ce ea cere atâta lepădare de sine, jertfă și muncă tomeinică; tot însușiri cari să ducă sigur la împlinirea idealului cultural-național: „unificarea sufletească" în largul acestei țări, o armonie de dulce conlucrare a tuturor celor cari pot și au chemarea aceasta. Nu va tăgădui nimeni socot, că în afară de unele centre culturale și universitare — prin puținele organe de propagandă culturală și economică[1]) — la noi, nu s'a făcut aproape nimic pozitiv pentru ridicarea sufletească a poporului.

Ia, biata școală sătească — ținută ca vai de lume — ce se mai svârcolia, să facă pe acest tărîm . . . Incolo . . .

Deaceia, noi ruralii — mai ales — considerăm prea fericită inspirațiunea zămislirii „Fundației" pomenită mai sus, căci vedem în ființa ei, adevărata școală superioară a poporului românesc. E asemuitoare unei mame ideale, care, cu înțelepciune, căldură sufletească și devotament, regenerează structura psihologică a neamului.

Șopotul ei divin: „Inființați Cămine Culturale!"... ne înfrigură... Da, așa este! Ea cu trudă și măiestrie adună comoara limbii, viersul blând, izvodul românesc — minune de artă națională — și îmbie cu aceste daruri uitate, pe copilul care le-a lăsat pentrucă nu le-a cunoscut dulceața și farmecul.

Fericită va fi ziua, pentru țara aceasta, când pe toate meleagurile ei vor răsuna buciumile, picură doinele și saltă horele aproape într'un fel; când și sătean și orășean vor purta cu mândrie haina strămoșilor, cel puțin în zilele când Românii sărbătoresc virtuțile neamului.

Dar, nu mă îndoiesc că, se vor găsi nedumiriți și vor întreba că, la ce mai sunt bune și Căminele acestea? . . .

La ce bun, încă noui instituții, când avem biserici și acolo lucrează preotul; avem școli, unde învățătorii prin activitatea extra-școlară — dacă muncesc — ajung la scopul dorit?

Experiența de până acum dovedește cu prisosință că, nici una, nici alta, nu pot să facă tot ce trebuie într'un sat. Și apoi este știut că un organ nou se naște dintr'o necesitate și reclamă o funcțiune; toată lumea vede că între școală și biserică este un gol, prin firea lucrurilor; atunci golul simțit între ele îl umple Căminul cultural — organ nou și necesar — a cărei funcțiune trebuie alimentată de toate puterile vii dintr'un sat.

Căminul cultural este școala poporului — singurul loc din sânul căruia poate porni opera pozitivă pe tărîm național și social cu lozinca: o țară, un neam și un rege.

Pestalozzi visa o școală a poporului; dacă am înțelege-o, iat-o pe aceasta! Și la vatra Căminului, pe Gertruda lui Pestalozzi, ai înlocui-o cu învățătoarea satului și pe Arner cu învățătorul — slujitorii altarului culturii naționale.

Atâta cred în puterea acestei noui școli populare, încât îmi vine să spun că, acolo unde nu-i școală și biserică, trudește-te cucernice părinte și iubite coleg învățător, de întemeiați un Cămin cultural; și ajutați de ucenicii apostoliei — seminariști și normaliști — pe cari-i socotesc entuziaști muncitori pentru trezirea poporului, ca prin serbări culturale, caracteristice populare, organizate la nevoie sub poala pădurii, în mijlocul unei livezi, etc. apoi șezători, să vă puteți apropia satul prin frumos și înnălțător; să tăinuim cu frații noștri săteni, despre nevoile obștești și sufletești și nu cred să existe suflete cu desăvârșire împietrite, pe cari să nu-i puteți fura sufletește și porni la treabă pentru cauzele culturii, moralei și bunei rânduieli.

Faceți din fiecare suflet o grădină în mijlocul căreia durați la început o biserică și școală sufletească. Făuriți-le idealui virtual premergător celui material.

Căminul e deci izvor de gânduri bune prin conducătorii săi. La baza lui, stă chezășie spiritul de jertfă, muncă și cinste. Numai prin el vom putea topi tot ce-i josnic în om. Cine-i pășește pragul, să-și curăță conștiința și să-i soarbă învățătura ca pe „sfânta cominicătură".

Dacă doriți zile mai bune și viață cu rod sufletesc creiați-vă cămine culturale!

Vasile M. Lișman
învățător.

[1]) Astra din Ardeal, Liga Culturală, Casele Naționale, Ateneul Popular Tătărași din Iași, etc. . . .

CUVÂNT DE SĂRBĂTOARE

Afară de calendarul măsurătoare de timp, este și calendarul măsurătoare de viață, pe care îl are orice țară, orice provincie, orice județ, comună, sat; pe care'l avem noi cu toții, făurit de viața noastră și odată cu drumul prin ea.

In diferitele noastre momente de prilej și de răgaz sufletesc, stăm și-l privim. Numai că el fiind în noi, în sufletul și amintirea noastră, iar nu pe perete, ne cere să-l privim în lăuntrul nostru și oriunde am fi și oricum am fi, el e nedeslipit de noi. In el stau întâmplările din viața noastră care ne-au pricinuit supărări ori bucurii însemnate cu cruce neagră sau roșie, întocmai ca 'n calendarele noastre creștinești, și când sosește ziua care ne aduce aminte, — fie ea zi de lucru pentru ceilalți muritori, — noi o sărbătorim ca pe orice sărbătoare, poate și mai mult.

Așa . . ., în calendarul vieții „Culturii Poporului" ziua de 1 Aprilie, în orice an, zi de lucru pentru noi, este totuși zi de sărbătoare pentru ea.

Acum își sărbătorește ziua amintirii începutului ei, ziua când o mână de oameni entuziaști și cu drag de țara lor, a tradus în faptă gândul de a da la iveală în presa Țării românești un ziar care să fie expresiunea cinstită și fidelă a sufletului și-a faptelor românești și creștinești, care să fie o armă puternică de cultură în scopul realizării noului ideal național: unificarea sufletească, închegarea într'o stâncă de granit a sufletelor tuturor Românilor.

Suntem la o răspântie. Extenziunea factorului politic: votul universal; extenziunea factorului economic: împroprietărirea; extenziunea factorului cultural: reforme școlare, activități noui culturale etc. toate în același timp și la început; apoi: mărirea teritorială, ciocnirea de concepții cu vederi deosebite după regiuni, provincii și regimul sub care s'a trăit, a adus fatal zăpăceala la care o vedem azi, semnul care urmează epocilor de sdruncinare și reconstituire pe noui temelii și totodată — dacă este înțelepciune — premergător epocilor de restaurare și progres.

De această zăpăceală, tulburare, mulți profită cu deviza: „după noi potopul;" mulți însă îngrijorați de situația prezentă și viitorul țării se silesc din răsputeri ca dela această răscruce s'apucăm pe calea care duce spre propășire.

Sufletul neamului nostru l-am putea asemui c'un pârâu tulbure și tulbureala lui n'a adus-o decât șuvoaele de răutate și stăpânire străină.

Cu ce am putea noi curăți acest pârâu ca să curgă lin și limpede ca cristalul?

Cu lumină și credință, este răspunsul. Căci luminarea și credința sunt isvoarele binelui veșnic, ele dau viață la orice în viața aceasta.

Este nu numai un gest uman dar și'n interesul națiunii, ca țărănimea pătură susținătoare, să fie luminată. Căci ea este temelia țării și de trăinicia ei depinde trăinicia țării.

Mai ales în țara noastră și jidanul și țiganul și tot ce poftești și-ți vine acum în minte cinstite cetitor trăiește de pe spatele și din munca țăranului nostru.

Acum când s'au descoperit atâtea minunății cel ce nu este luminat și nu citește nu vede mai departe de satul lui, este ca un lucru neînsuflețit, un animal de lângă casă, un bou, un cal, un câine credincios cel mult, dar neștiutor.

E o crimă în permanență a mai lăsa țărănimea în ghiarele întunericului și istoria a dovedit, că pe o țară mai mult o costă incultura decât cultura.

Se spune despre Anglia că ea a cucerit lumea cu comerțul într'o mână și cu biblia în cealaltă.

Și e adevărat. Acel popor e puternic care e luminat și care'și are țărănimea luminată.

Dacă împrejurările ne-au făcut să ne zicem „Belgie răsăriteană", apoi nu vom putea să ne achităm de datoria de sentinelă la porțile orientului unde stă gata să se întindă o explozie barbară, decât prin profitarea de toate bunurile și mai ales de cele ale luminii.

„Cultura poporului fără cărți pentru dânsul nu se poate. Și fără cultura poporului, orice alcătuire economică, orice formă politică, n'au nici o valoare. O clădire frumoasă trebue să aibă în ea cărămizi bune și nu se poate mulțămi numai cu podoabele de marmură sau de bronz, care vor cădea jos, în praf, dacă nu se vor sprijini pe un schelet tare de material obișnuit", zise savantul profesor N. Iorga. Și acest schelet tare este cultura poporului. Ne îmbucură și ne face mai optimiști ofensiva culturală ce s'a început. Toți care intră în cadrul acestei ofensive răspund unei mari cerințe a neamului. Și orice înjghebare, în spiritul național, are semne de durată lungă deci și „Cultura Poporului" fără urarea mea va dăinui mulți ani.

Gheorghe Cepoiu.

Organizarea muncii în America

III.

Foarte practice s'au dovedit a fi tablourile intuitive, atârnate prin ateliere, sau filmele de cinematograf, ce rulează în sălile de odihnă, în timpul pauzei dela prânz și cari arată muncitorilor urmările dezastruoase ale accidentelor.

In atelierele, unde mașinele sunt foarte numeroase, se vopsesc pe pardosea dungi albe, ce indică zonele de siguranță și pe cari muncitorii trebue să circule, spre a evita accidentele. Aceste zone de siguranță trebuesc ținute în permanență libere.

Roțile dințate sunt acoperite cu capace apărătoare — tocilele sunt prevăzute cu tuburi de absorbire a prafului.

Despăgubirile pentru accidentele mortale, provenite din vina întreprinderei pot ajunge până la 10.000 dolari (2 milioane lei), iar nerespectarea orelor de muncă, fixate de către Consiliul Industrial al Statului, atrage după sine amendă dela 100 la 10.000 dolari.

In ateliere trebue să domnească cea mai mare curățenie, aer, ventilație și în permanență o temperatură constantă. Trebue să se evite — pe cât posibil — lumina artificială în timpul zilei. După statistici, 18 la sută din accidente sunt datorite luminei insuficiente.

Curățenia în care un muncitor își păstrează mașina dă o notă asupra inteligenței și asupra dragostei lui de muncă. Multe fabrici — așa după cum am văzut la uzinele Packard în Detroit — premiază atelierele care se mențin cele mai curate în timpul unei luni, acordând o grotificație lucrătorilor și decorând sala cu o diplomă specială.

Mai toți lucrătorii întrebuințează mănuși în timpul lucrului. Americanului îi plac mânile îngrijite. Până și măturătorii de stradă și hamalii din gări și fochiștii de pe locomotive și salahorii din porturi au mănuși groase de piele, pentru a-și menaja mâinile și a le feri de accidente.

Caracterul fundamental al industriei americane este cultul muncei. Americanii au ridicat munca la rangul unei religiuni, în care cred cu trup și suflet — o atmosferă de muncă creatoare domnește pretutindeni în Noul Continent. Ordinea și preciziunea domnesc în toate operațiunile de fabricație, cari se urmează și se execută cu exactitate matematică.

Mașina — nu omul este azi marele producător.

Toate lucrările și toate transporturile în interiorul uzinelor se caută a se face cu mașinile. Iar mașinile, cari înlocuesc oamenii, sunt construite așa fel încât să poată fi servite de cât mai puțini lucrători — să se folosească cât mai puține brațe.

Idealul e ajuns, când la minimum de efort corespunde maximum de producțiune.

Perfecțiunea a ajuns acolo încât mașinile lucrează în mod automat. In uzinele americane, nu e o raritate să vezi o tânără lucrătoare servind cinci sau chiar mai multe asemenea mașini automate. Lucrătoarea nu are decât grija ca mașinile să aibă materialul brut necesar fabricației — mașinile lucrează înainte, automat, sub ochiul liniștit al muncitoarei.

Lucrătorii în fabrici îți fac impresia că sunt oameni transformați în mașini — și-au adaptat mișcări agile si ritmice — nimeni nu face o mișcare de prisos — toți sunt cu atenția încordată asupra lucrului. Nici gând să facă politică, să cetească ziare, sau să fumeze! Mai toți mestecă tutun și lucrează în mod mecanic, gânditori și tăcuți.

Lucrătorul nu este acolo decât supraveghetorul uneltei și al mașinei, căreia i-a transmis ceva din inteligența sa.

Americanul stăpânește mașina la așa grad de perfecțiune, încât mașina lucrează singură — el se mărginește numai să o întrețină și să o supravegheze. La noi, scula și mașina nu sunt decât un auxiliar al lucrătorului, așa că patronul european depinde mai mult de abilitatea profesională a lucrătorului de cât patronul american. In caz de grevă, patronul american poate concedia și schimba ori câți lucrători vechi, înlocuindu-i cu ucenici sau chiar cu alți lucrători noi „nespecialiști", cari după câteva zile de lucru se deprind cu mașinile.

Dela patron, până la ucenic, creerul fiecăruia lucrează la perfecționarea mașinismului — fiecare este convins că succesul în lupta industrială și fericirea fiecăruia depinde de această perfecționare. Fiecare visează modul practic în care poate reuși să accelereze viteza mașinei unelte, să perfecționeze și să înbunătățească calitatea fabricatului.

Americanul — patron și lucrător — urmărește perfecționarea mașinismului, care s'a desvoltat acolo și din cauza scumpetei mânei de lucru. Această scumpete a mânei de lucru excită spiritul inventiv, pentru a creia mașini, cari să înlocuiască pe lucrători.

Propunerile bune pentru chestiuni referitoare la fabricațiune, la înbunătățirea sculelor sau a mașinelor, la economia de material, la siguranța muncitorilor și mai ales la mărirea producției se plătesc de către patroni funcționarilor sau lucrătorilor, cari fac asemenea propuneri.

Aceasta răsplată este tot ce poate fi mai moral — ea aduce, de cele mai mult luarea aminte a conducăprinderei. După o statistică americană, s'au primit într'un singur an, la o mare întreprindere din Philadelphia, numai dela angajații uzinei 4926 propuneri. Din acestea, 1350 au fost găsite „bune". Societatea a făcut pe urma lor, în acel an, o economie de 223.000 dolari și a răsplătit propunerile cu 20,765 dolari și anume a dat: 1 premiu de 1000 dol. (200.000 lei), 1 premiu de 500 dol., 19 premii de 100 dol., 68 premii de 25 dol., 410 premii de 10 dol. și 850 premii de 5 dol., acestea din urmă fiind mai toate propuneri referitoare la siguranța lucrătorilor.

Creșterea continuă a prețului mânei de lucru, a materialelor și a clădirilor industriale, atrage tot maimult luarea aminte a conducătorilor întreprinderilor asupra oportunității de a generaliza aplicațiunile principiului continuității în fabricațiune. Se știe, în adevăr, că pentru a obține maximum de randament al unei uzine, al unei mașini sau al unui lucrător și pentru a întrebuința la maximum suprafața de atelier, trebue ca materia primă, în transformările sale succesive, să circule într'un mod cât se poate de continuu.

Suprimarea lucrului manual a făcut posibilă întroducerea mașinilor în toate ramurile de activitate — și tocmai acest mașinism, dus uneori până la exagerare, a făcut pe Americani să producă mult și ieftin. Trebue să produci repede, pentru a utiliza la maximum brațul lucrătorului.

Acuzațiile, ce se aduc mașinismului în industrie, că ar reduce numărul lucrătorilor și ar provoca micșorarea salariilor — luând posibilitatea de viață la o mulțime de oameni nevoiași — cad dela sine în fața statisticelor americane. Cu toată aplicația universală a mașinilor, în ultimii 50 de ani numărul lucrătorilor a devenit de 5 ori mai mare, salariile s'au mărit, iar producția a ajuns de 13 ori mai mare. Cu alte cuvinte, lucrătorul american de azi — grație mașinismului produce de 2 și jumătate ori mai mult decât înaintașii săi de acum 50 de ani.

Broșuri de propagandă, tipărite de către Ministerul Muncei și de către patroni, răspândesc rezultatele acestor cercetări pretutindeni și lucrătorii știu și sunt mândri de aceasta.

Deși mașinismul înlocuește pe muncitori, nimeni nu se poate plânge, în America, că nu găsește de lucru. Mai mult chiar, de multe ori la întroducerea mașinilor într'o industrie se poate întâmpla ca numărul lucrătorilor să crească în loc să scadă — din cauza ieftinirei fabricatului și deci a comenzilor mai mari.

La noi și în general în Europa, lucrătorul nu privește cu ochi buni mașina — se teme că-i ia pâinea dela gură — când singur vede (cum este de ex. în industria tutunului) că o lucrătoare bună de abea poate face 3000 țigarete cu mâna, în 8 ore de lucru, iar mașina face, in acelaș timp, până la 350.000 țigarete.

Lucrătorul american nu se teme de concurența mașinei — mai mult chiar — cele mai multe perfecțiuni aduse mașinilor au fost gândite și puse în aplicare de către lucrători. Ei se adaptează cu plăcere la cerințele mașinilor noi și își dau bine seama că industria modernă nu se poate baza decât pe progresele mecanicei și că numai o înțelegere între lucrător și mașină poate fi de folos pentru amândoi — pentru toată lumea.

Timpul este elementul cel mai prețios pentru orice industriaș, mai ales pentru industriașul american, care e convins de aceasta. Lucrătorul nu trebue să piardă o clipă cu adusul dela magazie a sculelor și a materialelor, de care are nevoe — nu trebue să transporte sau să ridice nimic, nu trebue să facă nici o mișcare de prisos. Rezultatul a fost întroducerea sistemului de fabricație în serie.

Inginer șef *Dion Mardan.*

O amintire cu tâlc

Mi-aduc aminte clipele mari, de entusiasmul tineresc de odinioară!.. Mi-aduc aminte de acum șapte ani, când gânduri îmbrăcate în haina poeziei, când tresăriri înflăcărate și-un dor nestins pentru slova adevărată începuse a-mi răscoli sufletul. Câtă bucurie! Câte visuri! De-acum voiu fii scriitorul și sufletul unei foi românești! Primul număr al „Culturii Poporului" îmi fu drag ca ochii mei. Ceva tainic mă legase de această foae. Și-un înțeles cu tâlc adânc sta și bătea la poarta inimei mele. Nu mai voiam să știu de nimeni și de nimic. In jurul meu și'n fața ochilor minții mele — părea — că joacă, în salturi ritmice, slovele unei gândiri curate și pline de avânt românesc. In clipele acelea simțiam că, gândurile îmi zguduiau simțămintele sufletești, că un transformism integru luă ființă în mine. Mă schimbasem în întregime! Și Doamne, câtă bucurie!...

O voință puternică și decisivă puse stăpânire pe mine; iar din adâncul nimicniciei mele, o voce pronunțată îmi porunci să fiu — deacum înainte — nu numai tovarășul singurătății, ci și prietenul mulțimei. A simți durerile altora, a fi părtașul bucuriilor și al durerilor mulțimei, a fi ecoul gloatelor în orice împrejurare și a primi — din aceste motive — lovituri însângerate sau mulțumiri sufletești; iată, ce înseamnă a fi prietenul mulțimei. Să lupți pentru mulțime, cu tot avântul, curajul și cu toată vlaga, iată, ce poate fi mai meritos în viață!

Onorurile parvenite, pretențiile, megalomaniile și îngâmfările — pentru omul scrisului curat — nu sunt decât niște orgoluri meschine cari stau mult îndărătul scrisului adevăratei simțiri omenești.

Forța creatoare de caractere și de suflete nobile este scrisul neculpabil. A scri, înseamnă a compătimi, a te bucura, sau a suferi cu și pentru alții. A scri bine, din convingere și cu multă însuflețire, înseamnă a cânta pe toate gamele sufletului uman; înseamnă a vorbi norodului ca din Evanghelie și a poetiza natura. A scri pentru binele omenirii, înseamnă a te contopi cu lumea și cu natura. Omul nu trebuie să regreteze; el nu are voie să doarmă mereu, sau să se închidă între ziduri chinezești. Cu atât mai mult: omul de cultură trebuie să fie activ, decisiv, cu multă forță morală și cu mult interes pentru mulțimea însetată după slova evanghelizată.

Comorile sufletului nu pâlpâie în lumina realităților, decât numai aprinzând focul inimei cu facla unei minți echilibrate.

Scrisul adevărat, neprihănit și curat ca apa cristalină a izvorului de munte este arta de a se afirma cineva, de-a reprezenta mulțimea care suferă înăbușită, de-a pune pecetea pe tot ceeace este adevărat, pe tot ceeace este propriu și comun.

Mi-aduc aminte! Sunt șase ani de atunci; sunt șase ani de amintiri; șase ani de muncă continuă și neprecupețită; șase ani de gânduri și de inspirații frumoase, de când a luat ființă „Cultura Poporului". Atunci, am intrat și eu în falanga scriitorilor acestei foi, cu multă însuflețire; am pus umărul la această grea povară. Și-am început a scri sub imboldul d-lui Cehan-Racoviță. Acest scriitor mi-a răscolit sufletul. Și nu știu pentru ce. De Const. Cehan Racoviță par'că mă leagă ceva neobișnuit. Nu știu pentruce? Atâta știu: a fost prin Mărgineni; acolo a legat prietenie cu moșul meu Munteanu, cu artistul Leonardo și cu Marinescu-Trubaduru, cari închegând o trupă, dădeau reprezentații teatrale în toată Moldova. Mărgineni este satul meu natal. De el mă leagă multe scene din copilărie. Maiorescu-Trubaduru, Leonardo, C. Cehan-Racoviță, par'că au legături tainice cu mine.

Eu, azi, mi-am pus toată nădejdea în izbânda foii „Culturo Poporului", care a apărut acum șase ani. De atunci sunt șase ani de muncă solubilă în ogorul culturii românești; sunt șase ani de înfrățire scriitoricească; sunt șase ani de suferinți și de bucurii, duși în spate de „Cultura Poporului", de umila foae din Cluj, care a tras brazdă adâncă în ogorul înțelenit al culturii satelor. Bogată în haina scrisului românesc și săracă în venituri materiale „Cultura Poporului" înseamnă o jertfă supra-gazetărească, închinată — cu multă dragoste — blândului popor român.

Cei mari și bogați, nu s'au gândit niciodată, la sprijinul acestei foi. Umilii, săracii, entuziaștii, sufletele mari și calde s'au poticnit sub povara grea a „Culturii Poporului", dar s'au ridicat și-au mers înainte fără gândul rău de-a dezerta dela datoria sfântă. „Cultura Poporului", în haine de sărbătoare, pășește în al șaptelea an; e o jertfă mare, care trebue înțeleasă și ajutată cu mult interes, căci această foae, întocmai ca brândușul de primăvară, e plină de înviorare și de multe griji. Cine știe, ce-i poate aduce viitorul!

Zări senine sau tulburi? — Cine știe! Totuși, „Cultura Poporului" va duce cu dânsa slova adâncă și cu mult tâlc în cele mai îndepărtate colțuri ale țării și peste graniță. Azi e în haină de sărbătoare. Directorul, primul redactor, redactorii, colaboratorii și cititorii foii sunt veseli: „Cultura Poporului" pornește la sate și orașe; primiți-o cum se cuvine, căci ea vă va spune multe și cu tâlc.

N. Munteanu-Muntmarg.

Un sprijinitor al nostru

Dacă putem sărbători șase ani de viață a „Culturii Poporului", aceasta se datorește și unui prieten al mișcării noastre, d. Constantin Handra.

CONSTANTIN HANDRA

Suflet loial, fire entuziastă, cinstit și drept, cu aceste calități de om ales, a intrat între rândurile sprijinitorilor celor mai de aproape ai acestei foi.

Totdeauna gata la orice jertfă, dela apariția foaei până astăzi, n'a știut ce-i odihna și într'una a căutat să sporească veniturile acestei foi. Neadormit, când la București, când în alt oraș din țară, a căutat să convingă pe intelectualii de seamă să sprijine cu obolul lor „Cultura Poporului".

In vremurile cele mai grele ne-a fost un stâlp, un prieten și un sfătuitor.

„Cultura Poporului"

FRÂNTURI DE GÂND

Starea socială creiată de marele războiu pentru înfăptuirea „unității naționale" este cu mult mai superioară stării culturale a poporului nostru — și'n special a celui dela sate.

Oamenii de bine obștesc pătrunși de acest adevăr, prin propaganda desfășurată la sate, caută să restabilească echilibrul de mai înainte, ridicând starea culturală a țăranului la nivelul stării sociale. Diferitele serbări, conferințe, șezători ținute pe ogorul sătesc, precum și bibliotecile înființate ne sunt mărturie a celor de mai sus.

Dacă rezultatele culese în urma acestei vădite activități de propagandă culturală nu par mulțumitoare, să nu ne dăm înapoiu dela lupta începută. Țăranul se găsește într'o stare de tranziție dela o perioadă de timp trăită într'un fel, înainte de război, la o altă perioadă, după război, când drepturile de cari se bucură sunt mult mai mari. Nu-i vine să creadă această bruscă schimbare, mai ales când atâtea reforme — cum este improprietărirea — nici acum nu sunt terminate așa cum ar trebui.

Sufletul lui se găsește într'o veșnică luptă și nu știe s'aleagă ce este bun în jurul său, fiind nepăsător în fața luminării prin carte. Tocmai de aceia misionarii culturali lucrează intens, cu speranța că atunci când gustul de carte va fi deopotrivă de desvoltat peste tot, societatea se va prezenta sub altă haină decât în prezent.

Prin slovele cărții ne luminăm mintea și ne purificăm sufletul de tot ceiace este rău, știind s'apucăm dela răscruciul încurcăturilor pe drumul cel adevărat. Pentru ca acest lucru să fie realitate mai târziu, trebue solidaritate și unitate în acțiune din partea fruntașilor dela sate, ca, în felul acesta, exemplele arătate celor nevoiași, în luptă cu întunericul, să fie cât mai dese. Dacă dezinteresarea este în sufletul tutulor, nimic nu se poate face. Dacă politica a pătruns la sate otrăvind sufletele oamenilor, adevărații români — preotul și învățătorul în primul rând — indiferent de culoarea politică, ar trebui să vină pe frontul cultural cu sufletele curate și, mână dela mână, să lucreze la opera de mare folos național.

Pornită la luptă acum șase ani, cu acest simbol de solidaritate și unitate în acțiune, *„Cultura Poporului"* este mândră că n'a încetat măcar un moment să lupte pentru realizarea *„unității culturale"* a tutulor cei de un neam și-o lege, „unitatea națională" fiind înfăptuită prin marele război.

Ion Mar[illegible]n.

Limba noastră

Când vorbim de limba noastră nu trebue să înțelegem, în înțelesul scurt al cuvântului (sunetul gurei) ci prin limbă trebue să înțelegem felul întregului neam de a-și comunica gândirea, de a voi, adică particularitatea cea mai tainică și mai personală a unei națiuni oarecare; iar în cazul nostru a națiunei românești. Deci limba, este după rasă al doilea caracter fundamental al unei națiuni.

Limba românească, până a ajuns la înflorirea, în care se găsește astăzi, a trebuit să sufere mari schimbări și ceiace a contribuit în mare parte la schimbarea ei, a fost năvălirea popoarelor barbare. A venit un timp decisiv pentru schimbarea limbei, (888) când slavii, s'au așezat între românii din Peninsula Balcanică și munții Carpați, și organizându-și atât statul cât și biserica, românii au împrumutat ceva din organizația lor și au introdus limba slavonă în biserică. Mai târziu Turcii, bătând pe Slavi și desorientându-i politicește, românii totuși și-au păstrat organizația slavonă, publicând chiar cărți bisericești în limba slavonă, până pe vremea domnitorului Mateiu Basarab.

Un al doilea moment hotăritor pentru schimbarea limbei a fost cunoscuta epocă a Fanarioților, cari au adus în țară la noi, limba grecească.

Așa că a început a se vorbi și aceastā limbă, care pe atunci era o limbă comercială.

Acestea au fost vremuri de restriște pentru neamul nostru românesc și cred că nu mai este nevoe să fac istoricul peripețiilor, prin care a trecut limba. Voiu trece la secolul al XIX, când un om de seamă al țării Românești — Titu Maiorescu — a crezut că este mai bine să vorbim limba noastră, decât să împrumutăm pe alta și a zis, cu glas tare: îndărăt spre limba cea vie a poporului! Și a fost așa. Creangă din Humulești, Al. Odobescu, M. Eminescu, V. Alecsandri, Costache Negruzzi, Al. Russo, au pus în slujba condeiului gândirea lor și au făcut-o cunoscut tuturor românilor. In timpul acestor scriitori, limba ajunge la mare înflorire și se stabilește pentru totdeauna. Poeții mai noui, au cântat frumusețea limbei noastre zicând:

Mult e dulce și frumoasă limba ce-o [vorbim
Altă limb'armonioasă ca ea nu [găsim
Saltă inima 'n plăcere când o cu- [vântăm,

Inspirat de cel mai profund respect pentru limba românească poetul-preot Al. Mateevici a spus:

Limba noastră'i limbă sfântă
Limba vechilor căzanii,
Care-o plâng și care-o cântă,
Pe la vatra lor țăranii ...

Și dacă mai sunt și astăzi de acei, cari schimonosesc limba cu franțuzisme, germanisme etc., le spunem că „e o nedreptate și o lipsă de respect față cu limba părintească, o lipsă de conștiință și de mândrie națională a ne sluji de franțuzisme și germanisme, acolo unde avem cuvinte românești înțelese de toți, a lăsa în părăginire frumoasele și vechile noastre vorbe, spre a introduce de prisos corcituri și venetici în limbă.[1])

Să ne păstrăm deci graiul nostru și.

... Dacă 'n vremea tulburată
Nu ne-am dat noi graiul țării,
Azi în ziua deșteptării,
Cum să-l dăm?[2] ...

Const. P. Beldie

[1]) I. A. Rădulescu-Pogoneanu (Scrisoare din Germania).
[2]) G. Coșbuc: Ziarul unui pierde-vară

Mi-e sufletul o creangă

Mi-e sufletul o creangă
Ce'n umbră veștejește,
Când te visez, tresare
Și iarăși înflorește!

Mi-e sufletu-o fântână
Uitată și pustie,
Când îmi apari, prin farmec
Se schimbă 'n apă vie!

Mi-e sufletul un clopot
Stingher și ruginit,
Când mă privești, răsună
De par'că e vrăjit!

Mi-e sufletul o baltă
Cu apa inverzită,
Când îmi zâmbești, întreagă
Vibrează limpezită!

Mi-e sufletul o noapte
C'un cer pustiu, de ceață
Când îmi vorbești, de-odată
Se face dimineața!

Mi-e sufletul o mare
In veșnică furtună,
Când mă săruți, răsare
Fermecătoarea lună!

Mi-e sufletul atâta
De trist și obosit,
Că fără tine 'n viață
De mult aș fi murit!

Al. T. Stamatiad

„CULTURII POPORULU

Frumos nume porți și cu ma sfințenie îți îndeplinești greaua m siune ce ți-ai luat!...

Pășești, cu fruntea încununa de aureola luminii ce împrăștii, al șaptelea an de grea muncă devotament, pentru ați reînnoi a tivitatea începută.

Ai îndurat și lipsuri, care te-a amenințat să încetezi de-a mai ap rea; dar datorită unei voinți fier, cu care sunt inzestrați cond cătorii tăi, ai dat în lături or piedici; și ca un torent ce vine jelios din munte — te-ai arătat i răși în luminișul soarelui, învel lind inimile celor ce te aștept cu nerăbdare.

S'au găsit unii — din rea voin sau neștiință — să-ți ieie în dese numele și să te ponegrească sco țându-și în relief fițuicele ce co duc. Pentru aceia, n'ai putut av decât compătimire, zicându-le „Iartă-le, Doamne, că nu știu zic!"

Cât privește pe cei cari ți-au pr ceput munca, nu poți să ai decât mulțumire și să le dai un sfa *„Veniți cu toții, fără deosebire d clasă și partid,* împrejurul meu mă ajutați, ca să-mi pot face da toria în conștiință!"

Și, la glasul tău, ce nu va răsun în pustiu, se vor strânge, ca și pu la cloșcă, toți acei cari te înțeleg pricep ce vasăzică „Cultura Popo rului"; te vor ajuta, din colțișor cel mai îndepărtat al țării, dându-— fiecare — micul său ajutor ba nesc și moral.

Harnicii tăi conducători mere se gândesc zi și noapte — c îmbunătățiri să-ți aducă, să fii ca mai îndrăgită de „Popor" dându „Cultura", ce atât de mult îi lip sește.

Rămâne ca „prietenii" tăi să dea concursul, așa fel ca să-ți po ajunge ținta!...

Și vor face-o, căci, cine este ro mân și Creștin, — și simte crești nește — nu se va da la o part privindu-te cu nedumerire!...

Terminând puținele cuvinte, ro pe Bunul Dumnezeu să dea sănă tate și viață îndelungată destoini cilor tăi conducători, — și să-ț conducă până la sărbătorirea „cen tenarului", — iar iubiților tăi „prie teni", spor la muncă, viață fără supărări, sănătate și îndeplinire tuturor dorințelor posibile.

Urez multă sănătate tuturor celo ce lucrează la tine, dela micul cu legător de litere și până la șeful mașinist.

Dea Domnul, să te văd apărân zilnic și să nu lipsești, nici di coliba celui mai îndepărtat ne voiaș!...

„Cei mari" să-și îndrepte cuge tul către tine, că tu îi ajuți la lu minarea marei masse de muncitor și plugari de pe cuprinsul întreg țări.

Victor Sandulescu-Topolița, în

Administrația noastră

Cu prilejul acestei sărbătoriri foaei nu putem să nu afirmăm meritele administratorului nostru d Gh. Alexandru.

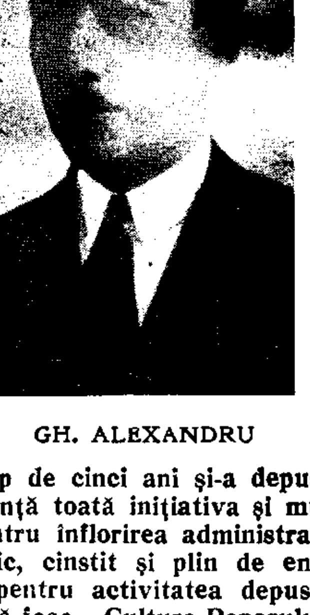

GH. ALEXANDRU

Timp de cinci ani și-a depus cu prisosință toată inițiativa și munca sa pentru înflorirea administrativă Energic, cinstit și plin de entuzi asm, pentru activitatea depusă la această foae, „Cultura Poporului" î mulțumește.

„Cultura Poporului"

Cântarea satului iubit

SATUL

Ca'n vis te văd, comoara mea iubită,
Pe dealul tău scăldat în foc de soare
Cu lumi cerești și cu palate mândre,
In cânturi dulci și murmur de isvoare

Tu, leagăn scump al dorurilor mele,
Slăvit în veci de cei ce te-a vedea,
Cu flori în crâng și cu fecioare 'n stele

Frumos ce ești și cât ești de bogat,
Cântat de barzi, de zâne adorat,
O, Satul meu iubit, comoara mea!

M. Smarand-Oprișeanu

FĂRĂ TITLU

(DIN CARNETUL UNUI PUSTNIC)

Doamne, Dumnezeul meu! In fiecare dimineaţă şi seară, după ce Iţi aduc cântări de laudă şi de preaslăvire, şi mă'nchin smerit Ţie, răsfoesc apoi Biblia, sfânta carte a înţelepciunii Tale, şi nicicând nu mă satur de ea, cetind, de-am ajuns s'o ştiu pe dinafară.

„Doamne lumea e plină de farisei, cari leagă sarcini grele şi cu anevoie de purtat şi le pun pe umerii oamenilor şi toate lucrurile le fac, precum ca să se vadă de oameni că îşi lăţesc filacteriile lor şi îşi măresc cepragiile hainelor şi iubesc şederile cele mai de sus in sinagogi, a se inchina prin târguri şi a se chema de către oameni: Ravi — Ravi. Vai vouă fariseilor şi cărturarilor; că vă veţi lua plata şi cu pricină îndelung rugându-vă, pentru aceasta mai mare osândă veţi lua. Vai vouă cărturarilor şi fariseilor, că zeciuiţi isma şi măraru şi chimenu şi aţi lăsat şi mila şi credinţa. Povăţuitori orbi, cari strecuraţi ţânţarul şi inghiţiţi cămila. Vai vouă! Că curăţiţi partea cea din afară a paharului şi a blidului, iar în lăuntru sunt pline de răpire şi de nedreptate şi de faţărie şi de fără de lege. Şerpi, pui de năpârcă. Cum veţi scăpa de focul gheenei.

Că se va scula neam peste neam, şi impărăţie peste impărăţie şi va fi foamete şi ciume şi cutremure pre alocurea. Că aceste toate vor fi inceputul durerilor. Atunci se vor sminti şi se vor vinde unul pre altul şi mulţi prooroci mincinoşi se vor scula şi vor inşela pre mulţi şi înmulţirea fărădelegei va raci dragostea multora; iar cel ce va răbda până in sfârşit, se va mântui. Că va fi atunci necaz mare, care n'a fost dela inceputul lumei până acum, nici va mai fi. Iată, mai inainte am spus vouă. Şi stelele vor cădea din cer şi puterile cerului se vor clăti şi atunci se va arăta semn şi atunci vor plânge toate seminţiile pământului.

Doamne, semenii mei se numesc pre sine slobozi, dară sunt fără să ştie, robii interesului, pântecelui şi plăcerilor celor mai josnice trupeşti, şi mi-e ruşine că sunt semenul lor. Semeneii mei, Doamne, şi-au sugrumat ei insăşi, conştiinţa şi mustrarea de cuget, pre cari le numesc prejudecăţi, ca să nu le mai cobească a rău, de faptele lor. După cum aţin calea ispitelor şi păcatelor în loc de-a se feri de ele şi mi-e ruşine de semenii mei, Doamne. Şi inzadar mă scol asupra lor şi le strig să se pocăiască, cât mai e vreme, că ei întărâtaţi, mă numesc smintit, şi mă trimet la casa de nebuni. Pe mine insumi mă fură şi mă pasc la tot pasul păcatele şi ispitele, că diavolul nu face mănăstiri, şi pentru a le goni din mine insu-mi postesc zile intregi, şi-mi chinuesc trupul, supunându-l la chinuri neînchipuit de grele, intocmai ca fachirii Indiei.

Doamne, semenii mei sunt invidioşi, răutăcioşi, răzbunători şi lacomi şi ahtiaţi după toate bunurile acestei lumi trecătoare. Şi îşi adună comori nu in cer, unde nici rugina, nici furii nu le sapă, nici le fură, ci îşi adună comori aci pre pământ, că nimic n'a rămas neprefăcut spre folosinţa lor. Şi mi-e de semenii mei, Doamne. Că în zadar mă scol asupra lor şi le strig să se pocăiască cât mai e vreme, că ei intărâtaţi asupra mea, mă trimet la casa de nebuni. Pe mine însumi, doar, Doamne, mă fură uneori bunătăţile şi strălucirile acestei lumi, şi mi-e ruşine de mine insumi, Doamne. Dar cuget atunci la Tine, văd fruntea Ta ncruntată şi privirea Ta mustrătoare, şi de frica de-a nu-Ţi întoarce faţa dela mine, mă'ntorc iară pe calea cea dreaptă, eu păcătosul de mine.

— Doamne, semenii mei sunt lupi imbrăcaţi în piei de oae. Căci din fiecare om, poţi face mai lesne o fiară decât un inger şi mi-e ruşine de semenii mei Doamne. Că n'am nici destule lacrimi ca să-i plâng, nici destule cuvinte să deplâng să-i mustru, de învârtoşarea inimei lor. Că se despoae unul pre altul şi se invrăjbesc pentru un blid de linte. Că se inchid in ei insaşi, ca intr'o cetate in care nu pătrunde nici mila de cel suferind şi la zăcare, din care nu iese decât spre a-şi ataca prada cea de toate zilele, spre folosinţa, indestulirea şi lăcomia lor de arginţi şi bunuri pământeşti. Şi în zadar mă scol asupra lor şi le strig să se pocăiască, chiar şi în ceasul al unsprezecilea, că ei întărâtaţi rău asupra mea, mă numesc smintit la minte, că doar, chiar mie insumi mi-se impietreşte inima, uneori; şi mi-e ruşine de mine insumi, că trec pre lângă cel sărac şi mie silă să-l aud, şi pre lângă cel suferind, fără să-l pot compătimi.

Doamne, semenii mei se inchină Viţelului de aur, prin templele lor, cari se numesc: Burse, Case de schimb şi Case de plăceri, iar templele Tale, Doamne, le-au prefăcut în Case de întâlniri şi relieve de Muzee şi Expoziţii şi mi-e ruşine de semenii mei Doamne, că sunt din cale afară de încrezuţi şi de trufaşi, că mulţi din ei se cred chiar **Dumnezeu**, şi aşteaptă ca semeneii lor să li-se 'nchine, Doamne. Şi în zadar mă scol asupra lor şi le strig să se pocăiască, până în al 11-lea ceas, că ei mai intărâtaţi asupra mea, mă numesc smintit la minte şi mă trimet la casa de nebuni.

Doamne, semenii mei sunt prea curvari şi mi-e ruşine de semenii mei că îşi precupeţesc imboldurile trupului la drumul mare, prin colţuri de uliţi şi umbră, frământându-se ziua în amiaza mare şi îşi dau întâlniri tainice prin case de scârbă şi multe alte feluri de case... şi mi-e ruşine de semenii mei Doamne. Că în zadar mă scol asupra lor şi le strig să se pocăiască, cât mai e vreme, că ei se intărâtă foarte asupra mea.

Eu însumi, Doamne, şi mi-e ruşine de mine insumi, sunt ispitit uneori, de unele mueri gingaşe ca florile câmpului şi frumoase ca ingerii din cer, de unele Marii, Magdalene şi altele multe frumoase mueri, cari vin să se pocăiască şi să se spovedească în sihăstria mea, iar eu înfrângându-mi pofta ochilor, pun stăpânire pe toate ispitele, postind zile 'ntregi cugetând şi închinându-mă Ţie, Doamne, pentru a-mi da tărie să alung toate ispitele, cari vor să-şi facă cuib în mine păcătosul. Amin.

Velea-Cefa

Să fim mai buni!

Poate că niciodată aceste cuvinte nu şi-au avut rostul lor mai bine ca acuma.

„Să fim mai buni“ s'ar părea că este ceva paradoxal, o imperechere de cuvinte pe care nici noi nu le inţelegem, tocmai pentrucă nu suntem buni.

Dacă mintea noastră s'ar pune la contribuţie, facultăţile cu care a fost inzestrată dela inceput, s'ar vedea că vom ajunge la concluzii, pe care noi poate nici nu le bănuiam.

Indărătnicia noastră, este atât de incăpăţânată, incât refuză să pătrundă lucruri şi fapte cari ar duce-o spre o mântuire. Idealismul ce se revarsă din această ciudată imperechere de cuvinte, e prea greu de inţeles de noi, precum şi de unele spirite, care din nenorocire au ajuns să conducă sau să dea îndrumări unor fiinţe dornice de a-şi îmbogăţi sufletul, de a-i da o pragătire cinstită, cu care s'ar putea prezenta la o judecată viitoare. Cu ce-i putem noi îmbogăţi acest suflet când însăşi ale noastre sunt pline de răutate şi invidie? Care este superioritatea noastră faţă de a lor şi care este deosebirea dintre noi şi ei? Ne-am intrebat vreodată dacă cultura — dacă putem vorbi de ea — pe care am acumulat-o în timpul câtorva ani de şcoală, ne-a filtrat sufletul cu ceva?

M'am gândit mult timp asupra acestui fapt şi nu ştiu dacă voi ajunge cândva să dau un răspuns pozitiv.

Dacă ne vom arunca o privire generală asupra vieţei noastre sociale şi vom judeca activitatea fiecăruia, vom vedea lucruri destul de dureroase.

Haosul acesta ce se chiamă *Lumea*, în care se sbuciumă, trăiesc, oameni cu pretenţii de civilizaţi, pare să fie o cuşcă a unor animale sălbatice ce caută să se răpună reciproc, pentru a-şi lua pâinea dela gură.

Culţii aceştia ai umanităţii sunt mai sfâşietori ca ale celor mai hidoase fiare. Ei rânjesc la toate colţurile şi răspântiile vieţei, şi vai de acela care nu va fi pregătit pentru această titanică luptă, pe care aproapele ţi-o pregăteşte în taină.

Toată această stare de lucruri, toată această viaţă aproape nesuferită creşte din zi în zi, aducându-ne diferite surprize, care mai de care, mai inspăimântătoare.

Se pare că toate aceste anomalii să provină din insăşi criza în care trăim. Lipsa cerinţelor din fiecare zi, a făcut pe om să se îndoiască de revenirea unor vremuri de multumire sufletească.

Deci iată cum desnădejdea a incolţit în mintea lui şi intreaga lui fiinţă a devenit pesimistă. Obsesia continuă a acestei stări, l'a făcut să devie omul pe care îl avem astăzi, fără suflet fără raţiune, în fine un om cum poate numai cel primitiv a fost.

De o bunătate a sufletului nu mai putem vorbi. Noi nu mai suntem in stare să dăm posibilitatea celui nevoiaş să se inalţe. Ceva mai mult incă. Vom căuta cu tot dinadinsul să-l suprimăm, ca pe rămăşiţele lui să întronăm incapacitatea noastră.

Scriind acestea mă gândesc la marele idealist şi apostol, Pestalozzi, care a grăit: *Să nu ne afirmăm ucigând pe alţii, ci ridicând pe alţii să ne afirmăm pe noi.*

Să fim mai buni, şi zicând acestea, nu vom putea fi decât atuncea când ne vom ocupa cu mai multă sârguinţă de suflet, căruia trebuie să-i dăm o pregătire necesară.

Toate acestea nu se pot face decât printr'o muncă continuă lăsând la oparte toate meschinăriile cotidiene, care ne micşorează sufletul. Cu cât sufletul va fi mai nobil, cu atâta noi vom fi mai superiori.

Gh. I. Chiţibura

Invăţătorii şi definitivatul

Cred, că spicuind câteva observaţii importante dela examenul de definitivat, ce s'a ţinut în Tg.-Mureş in luna Martie, a. c., voi face un mic serviciu publicului ce-şi va da opinia şi seama de cele scrise în acest articol.

Şi iată de ce este vorba. Cunoaştem cu toţii rostul examenului de definitivat, care nu este un rău, după cum afirmă unii, ci mai mult un stimulent pentru a face ca dascălii noştri să mai pună mâna pe carte, ca să nu-şi uite unele cunoştinţe cu adevărat folositoare. Natural că numai în cazul că intreţinem neîntrerupt contactul cu cartea putem fi oameni utili societăţii şi iubiţi de toţi.

Făcând insă o paranteză şi uitându-mă din culise pe scenă, imi vine in minte modul cum a interpretat comisia examinatoare din Tg.-Mureş dispoziţiunile ministerului instr. relativ la examenul de definitivat. S'a văzut cu câtă indiferenţă a lucrat această comisie şi mai ales un membru al comisiei, anume d. Bujor, profesor de ştiinţele naturale, care a intrecut orice limită cu intrebările sale dubioase.

Pentru a ne edifica asupra modului cum acest profesor a inţeles a-şi face datoria, voi aminti câteva intrebări mai jos, din cari se va desprinde clar intenţiunile sale.

La Zoologie. — „Să-mi spui ceva despre infuzari“... „Părţile infuzarilor şi numirea lor“. „Aparatul circulator şi respirator la melc“. „Meduza şi cum funcţionează organele ei“, etc. După cum se vede aceste amănunte, ce le pretindea, arareori s'a răspuns, ele fiind chestiuni de zoologie superioară şi nu ceeace se face la o şcoală normală.

La Botanică. — „Câte petale are florea soarelui“? „Dar jneapănul şi pinul cum au florile şi până la câte poate avea un pom“?

Şi aici chestiuni de amănunt, cari numai un invăţător, n'are de unde le ştii.

Cu siguranţă că d. Bujor, şi-a uitat că la şcoala normală se face botanică şi zoologie numai in clasa I şi a II-a, destul de sumar, nu ca la liceu, unde programa le prevede in cursul superior desvoltat cu mult ca la şcoala normală. Dar ministerul a specificat clar in ordinul său spunând că zoologia şi botanica se vor examina doar cu aplicare la agronomie. Nici cel puţin nu s'a pomenit de această ştiinţă, care se cere mai ales invăţătorilor dela sate, fiind în legatură cu munca campului, pomărit, etc. Este desigur o deviare şi o eclipsă, ce-a făcut d. Bujor, în examinarea sa, nesocotind ordinul ministerului. In acest chip au putut fi respinşi peste 40 la sută candidaţi, din cei prezentaţi. S'a procedat cât se poate de greşit şi in consecinţă în dauna invăţământului. De aici nu pierde decât statul, căci mulţi, foarte mulţi, in disperarea lor, după cum i-am auzit, părăsesc invăţământul, zicând: „muncesc ca un rob printre minoritari, am reusit, unde nicicând nu a fost şcoală cu predarea limbei româneşti, să fac copiii a vorbi româneşte, ba chiar, şi pe oamenii în vârstă şi drept răsplată capăt un salar de servitor, iar pentru ca opera să fie incoronată, sunt recompensat cu **respins** la definitivat“. Aceasta insă nu pentrucă invăţătorii nu au fost destul de pregătiţi, dar pentru că au fost infruntaţi cu intrebări ce nu intrau în cadrul cunoştinţelor ce se cereau în program. Aceasta o poate dovedi şi procentul cel mare de respinşi. Socotesc că această bară ce se cere ca sacrificiu, tot dela invăţător, de data aceasta a fost zid de granit, imposibil de trecut. Niciodată, nu va isbuti profesorul, şi ori care altul prin asemenea mijloace să purifice neghina din grâu, atât timp cât se va ignora lucrurile practice ce ar fi trebuit cerute dela invăţători.

Prin acest examen s'au îndepărtat foarte mulţi din invăţământ, indirect, căci mai mare lovitură nu s'a dat în nici-o parte ca aici la Tg.-Mureş. Este un atentat la insăşi viaţa noastră de stat culturală, căci elementele valoroase se duc azi pe aiurea, pentru a-şi căpăta existenţa iar invăţământului nostru i-se pregăteşte sfârşit jalnic.

Felul, cum se face politica şcolară la noi este condamnabilă, intrucât tinde la inlăturarea unora din invăţământ, cari deşi fac mare ispravă la catedră, totuşi la examen cad, fiindcă n'au numărat petalele floarei soarelui, dar în schimb ştie pentru ce se cultivă (de care nici nu s'a amintit) şi ce foloase aduce.

Aceasta este o dovadă că suntem pe marginile civilizaţiei şi incă nu suntem pătrunşi de ea ca în occident.

Lucruri triste, dar reale.

N. Delacorabia

Note de călătorie

CANALUL CORINTH

Tiranul impărat Neron, pe la anul 56, a avut inspiraţia binefăcătoare să inceapă tăierea canalului Corinth, transformând astfel în insulă, „Peloponesul“, legând golful Corinth cu golful Atenei.

Lucrare gigantică pentu acel timp, n'a putut fi continuată decât în zilele noastre, intrând în funcţiune in anul 1893. Tăierea istmului care are trei mile marine, adică cam 5500 metrii, a inceput in anul 1882 din golful Corint, dinspre Apus. Pe malul dela Sud, se păstrează incă săpat in piatră, bustul lui Neron, mâncat puţin de intemperiile naturii.

Canalul are direcţie Sud-Est sau Nord-Vest.

Părăsind golful Atenei, venind spre canalul din Marea Egee (Arhipelag) marea se strâmtează fiind inchisă insprе Pireu de insulele Salamina şi Aegina şi se ingustează până la intrarea de Est a canalului.

Faţă de direcţia pe care o are vasul apropiindu-se de gură, nici un semn nu arată malurile; se suprapun incât tăetura nu se poate vedea decât in momentul când vaporul se apropie de intrare.

In faţa ochilor se desfac malurile pe măsură ce vasul se apropie de piatra ce-l adăposteşte de vânturile şi valurile de Est şi deodată el apare in toată splendoarea.

Doi pereţi aproape verticali, estompaţi intr'o culoare gălbue mată, uniţi cam la mijloc cu un pod de cale ferată, lasă să se vadă intre ei canalul ce pare strâmt, atât de strâmt incât iţi dă impresia că vasul n'o să incapă sau că va atinge cu catargele podul. Cerul pare că se prelungeşte intre pereţii ameninţători ce deseori cedează, surpându-se, inchizându-l pentru luni de zile.

Vasul intră mai intâi intr'o săpătură neregulată. Apa limpede, curgătoare, căci curentul se schimbă de două ori pe zi, lasă să se vadă până in fund urmele săpăturilor ce s'au făcut dela inceput şi cari n'au fost modificate nici până azi. Lărgimea la ambele capete, unde malurile au 4-5 metri inălţime, este de 28 metri, apoi după vre-o 400 metri, malurile incep să se ridice, canalul este mai strâmt, indiguit, iar lărgimea abia atinge 24 metri. Ţi-se pare că în fiecare clipă bordurile vor atinge digul.

Piloţi incercaţi il conduc cu mare siguranţă ţinând ei insi-şi cârma, nemerezători şi cu drept cuvânt în timonierii vasului, cari vor neglija conducerea vasului, privind la inălţimile ce-l mărginesc. Trebue să-ţi strâmbi gâtul, uitându-te la vârfuri, inălţimea cea mai mare atingând 86 metri.

Pământul este stratificat, tăetura regulată lasă să se vadă natura istmului: un fel de argilă gălbue, aproape pietrificată, având pe alocurea straturi de petriş şi scoici. Nici o vegetaţie nu se vede în taluze.

Numai spre partea dinspre Vest, unde sunt izvoare de apă dulce, panta este inverzită in partea inferioară.

Din vârful pereţilor lucrătorii, cari sapă locurile ameninţătoare, unde prezintă semne de prăbuşire, salută echipajul ce stă inşirat la copastie.

Aproape de mijlocul canalului e un loc unde ambele diguri sunt stricate, peretele dela Sud, prezintă o ruptură mare pe toată inălţimea lui.

Se zice că malul a căzut în anul 1920, la o mică distanţă, în urma unui vas ce trecea prin canal.

Dacă ruptura s'ar fi produs când vasul era in dreptul ei atunci ar fi fost o nenorocire foarte mare. Inaintând spre golful Corint, dupăce s'au parcurs aproape 3000 metri, inălţimea malurilor scade neregulat. Pe o distanţă de aproape o jumătate de kilometru, malurile vin până la comanda vaporului.

Copii aleargă pe mal şi cer galeţi; fuga lor este tot atât de repede ca şi iuţeala vasului. Seamănă cu negrii dela canalul Suez, cari fug pe mal după paqueboatele elegante, cerând bani ori de mâncare.

Vasul parcurge canalul cu o viteză redusă. Iar dacă curentul este contrar atunci viteza abia atinge 2 mile pe oră, ceiace revine la mersul normal al unui om pe uscat. Adâncimea de maximum şapte metri, nu permite intrarea vaselor prea mari căci n'ar putea pluti; variază de două ori pe zi după cum este şi marea.

Noaptea este luminat electric în ambele borduri. Totuş trecerea noaptea fiind periculoasă, mai ales de este vânt, orice vas preferă să piloteze în aşa fel, ca la canal să nu ajungă decât în zorii zilei.

Spre Vest, dupăce malurile inalte au fost trecute, se mai lărgeşte puţin, digurile de piatră dispar, săpătura prezintă aceleaşi accidente şi găuri ca la celălalt capăt. Incă 200 de metri este o porţiune şi mai largă, adăpostită de două diguri ce au la capete faruri, apoi vasul ese în golful Corint.

In partea de Sud se vede satul Corint, vechiu, mic şi ars de soare. In partea nordică se vede chiar la malul mărei un sat mititel, cu hoteluri frumoase, ce serveşte de staţiune balneară.

In golful Corint, orizontul este inchis în toate părţile de inălţimile coastei. Cele dela Sud, sunt mai verzi, au o bogăţie mai mare, căci tot litoralul este mărginit de sate. Inălţimile au forme neregulate, adevărate convulsiuni de-ale pământului, când era in stare de formare. Cele dela nord sunt şi mai mari insă pleşuve, abrupte, fără nici-o viaţă. Ici colo, se vede câte o casă şi piatra arsă de soare.

In golf, pe măsură ce innaintăm, pereţii canalului incep să se suprapună, tăetura se perde, iar după câteva minute nici-o urmă nu mai arată unde se găsesc. După şapte ore vom fi intre farurile Rhion şi Antirhion, in strâmtoare, apoi prin vederea oraşului Patras, ne vom angaja în golful Patras. De aici in 9 ore vom fi în marea Ionică.

Tăerea canalului a scurtat drumul vaselor ce merg şi vin din Adriatica, cu cel puţin 100 mile. Ţinându-se socoteală de faptul că vasele trecând pe aici în drumul lor spre apus, nu intâmpină furia Mărei, cum ar păţi de-ar ocoli pe la capul Matapan, la Sudul Peloponesului, şi nu intârzie în voiaj, se inţelege ce mare serviciu aduce navigaţiunei.

Intreţinerea este in sarcina unei soc. anonime pe acţiuni, care după 50 ani, va ceda lucrările statului grec. Vapoarele plătesc societăţii, taxele în aur pentru fiecare trecere.

Oricine ar putea să se intrebe dece nu-l lărgeşte şi nu-l adânceşte?

Lucrarea ar fi prea mare, ar costa enorm de scump şi n'ar mai fi rentabilă. Atâta timp cât vor exista vase mici şi mijlocii, cari fac legătura cu Adriatica, va fi suficient.

Fereasca Dumnezeu, să se prăbuşească vre-un mal, când va fi un vas în dreptul lui. Nimeni n'ar scăpa teafăr, iar obstrucţia ar fi iminentă pentru câţiva ani.

A dat probe insă de multă siguranţă căci nici nu s'a clintit o piatră după erupţia vulcanică din insula Santoriu, anul trecut, şi nici după cutremurul din Arhipelag din luna trecută, destul de violent, distrugând in Dodecanes, se zice, aproape 2000 case.

După Acropole, canalul Corint, este cea mai importantă lucrare din Grecia, care merită să fie vizitată.

Lt. C-dor. Iosif Răşcanu

Metodica „Limbii Române“

(Conferinţă, ţinută la şedinţa intimă a cercului cultural „Celaru“

Scopul invăţământului în limba română este formal şi material, adică se desvoltă facultăţile intelectuale şi se inzestrează conştiinţa cu diferite cunoştinţe despre limbă, pentru a fi în stare să inţelegem şi să avem dexteritatea de-a comunica şi altora prin grai sau prin scris ideile noastre.

Mijloacele sunt: invăţământul intuitiv; scris-cetit; cetirea şi memorizarea; gramatica şi compunerea.

I. Invăţământul Intuitiv.

Se incepe incă din leagăn, când mama pricepută a copilului, uzând de diferitele mijloace intuitive formează adevărata temelie a intregului invăţământ. Aceste mijloace se continuă în „Grădina de Copii“ şi se complectează în şcoala primară. Invăţământul intuitiv, accentuat mai ales de eroul dela Iverdun şi Stauz, de Pestalozzi şi de elevul acestuia, de Loche, care a zis: „Nimic nu ştim ce n'a trecut mai intâi prin cât mai multe simţuri“, a devenit azi un studiu dominant in invăţământ. „Duceţi pe copil în mijlocul naturii şi-l depărtaţi de zidurile reci ale claselor voastre“, striga bătrânul pedagog Pestalozzi. „Nu-l vârâţi în labirintul vorbelor goale şi seci!“. Numai în cazul, când printr'o excursiune şcolară nu s'ar putea înfăţişa în natură obiectul, fiinţa sau fenomenul de studiat, atunci singurele mijloace de refugiu ar fi tablourile bine reuşite şi muzeul şcolar, care trebue să fie nelipsit unui educator de copii. Aşa dar printre condiţiile, ce vom observa la invăţământul intuitiv, sunt:

1) Obiectul in natură care să impresioneze asupra simţurilor, pentru a reda percepţiuni şi intuiţiuni clare. 2) Un singur obiect, de natură animală, minerală sau experimentală, trebue să aţâţe atenţiunea copiilor, fixându-se una câte una toate insuşirile lui cu privire la: fiinţă, provenienţă şi scop; 3) Se face mai intâi analiza reală a părţilor ce compun obiectul; după care se face o reproducere generală a celor analizate, făcând ceeace numim sinteză reală. 4) Nu ne este ertat a ne opri la intuire, ci trebue să ridicăm cugetarea elevului dela idei concrete la idei abstracte. Aceasta se face asemănând mai multe cazuri identice, abstrăgând notele lor comune, prin eliminarea diferenţelor specifice, din a căror combinaţiune formulăm în cuvinte precise ideea abstractă — noţiunea. Numai astfel putem păşi cu paşi siguri şi repezi in complectarea cunoştinţelor şi în desvoltarea inclinaţiunilor naturale innăscute, întrucât ştiinţa a combătut doctrina lui Loche „Tabula rasa“, dovedind existenţa embrionară a facultăţilor sufleteşti, prin glasul lui Leibinitz şi Spencer, care aseamănă sufletul copilului cu un bloc de marmură, pe care ciocanul sculptorului trebue să-l modeleze, dar în care se găsesc deja contururi trase de natură. 5) Materia invăţământului intuitiv din programă trebue subînpărţită pe anotimpuri şi regiuni.

II-a. Pregătirea pentru „scris-citit“.

a) **Istorioare morale.** — Se fac cu scopul de-a cultiva auzul şi vorbirea. Pentru a-şi ajunge scopul, istorioarele trebue să fie scurte, precise şi expuse şi analizate cu multă dibăcie şi tragere de inimă de invăţător. Ele plac, când sunt redate in spirit copilăresc.

b) **Analiza verbală,** datorită pedagogului Jacoto, constă în a descompune propoziţiunile în vorbe, vorbele în silabe şi pe acestea în sunete, în mod analitic, după care din sunete se compun vorbe, iar din vorbe ziceri sau propoziţiuni, în care caz procesul este sintetic.

c) **Deprinderile grafice,** se fac în legătură cu elementele grafice, care compun literile şi care sunt: firul, bastonul sau bastonata, bastonata mică rotunjită sus la stânga, bastonata mică rotunjită jos la dreapta, ghiara de cântar, biciul cu laţul sus la dreapta, biciul cu laţul jos la stânga, ovalul, jumătăţile de oval, linia şerpuită, etc. In legătură cu acestea se fac şi

d) **Desemnuri uşoare,** spre a stimula activitatea spontană a copiilor Este o recreaţie sănătoasă şi un isvor de emoţii plăcute pentru copil, care nu trebue inăbuşită, ci promovată.

Scris-cititul (propriu zis)

Când toate acestea s'au făcut cu ingrijire şi temeinic, putem lua cu incredere in mâini abecedarul.

Istoricul abecedarului. — Popoarele cele mai vechi nu cunoşteau acest minunat meşteşug. Oamenii îşi impărtăşiau cugetările prin viu graiu. Rapsozii, cari călătoriau pretutindeni, expuneau diferite poveşti şi cântece ce ştiau pe de rost dela bătrâni. Cei mai de seamă eruditi inclină a atribui meşteşugul scrierii egiptenilor, cari arătau cuvântul prin forma obiectului şi apoi prin semne cari reprezentau articulaţiunile voci omeneşti. Din Egipt a trecut la Chaldeeni, apoi la Evrei, la Fenicieni şi in sfârşit aceştia o aduseră in Grecia, de unde trecu in Italia şi apoi la toate popoarele din lume.

Metodele de predare: 1) Scriptolog; 2) Cuvinte normale.

Metodul scriptolog e datorit pedagogului Grasser. După acest metod se ia sunetul singur, se prezintă fonetic, adică îl pronunţăm şi apoi se prezintă grafic, adică se scrie. După ce elevii ştiu să scrie sunete şi să citească litere se trece la scrierea de cuvinte şi la citirea lor. După metoda cuvintelor normale se prezintă cuvinte uşor de pronunţat şi uşor de scris, din care se scot anumite sunete de predat. Inţelesul cuvântului normal se formează prin intuiţie şi desemn, etc. Noi preferim metoda cuvintelor normale, care-i opera lui Vogel, intrucât aci plecăm dela ceva cunoscut şi prin deducţiune ajungem la un sunet nou, pe care apoi îl folosim şi la scrierea şi la citirea cuvântului normal. La metodul scriptolog plecăm dela ceva necunoscut şi prin inducţiune sintetizăm sunetele intr'un cuvânt nou cunoscut. Ori principiul zice: „Dela cunoscut, la necunoscut, principiu ce este intocmai respectat de pedagogul Vogel in predarea scris-cititului prin metoda cuvintelor normale, după care metodă avem următorul procedeu...

(Va urma)

Marin Georgescu

Scrisori

O sărbătoare

Cu ocazia implinirii a 6 ani, dela apariţia valorosului ziar „Cultura Poporului“ ţin să-i urez din tot sufletul viaţă lungă şi progres. Un ziar, care in acest timp şi-a indeplinit o misiune apostolică; care n'a căutat să alunece pe panta nenorocitului politicianism, care a căutat să-şi asigure un succes moral şi nu material, merită stima şi incurajarea din partea tuturor cetăţenilor acestei ţări.

Conducătorului şi distinsului primredactor, d-lui Cehan-Racoviţă, care ca un apostol a imprăştiat lumina şi a propovăduit cu dragoste frăţească printre toţi cetăţenii ai acestei ţări, ii urez multă sănătate, ca să poată să ducă stindardul inainte.

Vivat Floreat.

I. Holderis—Buzău.

SĂRBĂTORILE BĂBEȘTI ȘI CREDINȚELE DEȘARTE

Oricine știe, că numai munca alungă sărăcia din casa omului. In ocolul omului muncitor și strângător totdeauna poți vedea ori doi cai frumoși, ori doi boi buni de lucru, o vacă (sau mai multe) lăptoasă și frumoasă, câteva oițe, porc de Crăciun, curci, gâște, rațe și altele.

Coșarul (pătulul, porumbarul) omului vrednic se găsește intotdeauna plin cu cucuruz, hambarul plin cu grâu, cămara și pivnița pline cu de-ale mâncării.

Pe lângă hainele de lucru, mai are și un rând sau mai multe și mai curate pentru sărbători.

Casa și ocolul plugarului harnic sunt totdeauna imbelșugate. In afară de acestea chimirul îi e plin câteodată de bani, iar prisosul paralelor, adică banii ce-i mai rămân îi depune la bancă spre fructificare.

La omul leneș și risipitor, nu găsim nimic; în ocolul acestuia n'ai nici de ce te impiedéca. Ori aceasta e mare rușine.

Vedeți, oameni buni, pentruca să nu ne ajungă sărăcia, trebue să muncim. *Dar nu numai o zi două* din săptămână, ci să muncim de Luni dimineața până Sâmbătă seara.

Știți și Dv. că nici-o viețuitoare, de pe pământ, nu stă degeaba, ca să-i pice „mură în gură“. Toate muncesc după puterile lor. Așa bunoară albinele aleargă din floare în floare sugând nectarul cel dulce din care fac miere: câinii păzesc turmele sau avutul fiecăruia dintre noi, mațele stârpesc șoarecii cei stricători; oile ne dau lână din care ne facem lucruri pentru îmbrăcăminte, laptele pentru hrană, ș. a. m. d.

Iar vitele cele mari, cum sunt caiul, boul, vaca și altele, ne ajută din răsputeri la munca câmpului, la căratul greutăților și oriunde avem trebuință de ele.

Dacă animalele muncesc, de ce să nu muncească și omul, care este stăpânul tuturor viețuitoarelor; el trebue să muncească și mai mult, căci mai multe îi sunt de lipsă.

Cea mai înălțătoare pildă pentru sfânta muncă ne-a dat-o insuși bunul Dumnezeu. Tatăl nostru din Ceruri cu puterea Lui nemărginită a făcut lumea văzută și nevăzută din nimic. Cerul și pământul, luna, soarele și stelele cele mândre, cari strălucesc ca aurul și argintul în întunericul nopții, toate acestea Dumnezeu le-a făcut în șase zile. Dacă ar fi vrut, Dumnezeu cu puterea Lui cea mare, ar fi putut face această lume — văzută și nevăzută — numai cât ai bate odată din palme, adică într'o clipă.

El însă, n'a vrut așa, ci a făcut lumea toată în șease zile, iar în ziua a șaptea s'a odihnit și a privit la toate făpturile sale. De ce oare o fi făcut Dumnezeu așa? Ca să ne dea nouă oamenilor, pildă ca în toate zilele săptămânii să lucrăm, iar în ziua a șeaptea, adică Dumineca, să ne odihnim și să ne ducem la sfânta biserică pentru a mulțumi bunului Dumnezeu, că ne ține sănătoși și ne-a pus înainte cele de lipsă acestei vieți.

Apoi, tot Dumineca, după ce am ieșit dela sfânta biserică și după ce am prânzit, să ne adunăm, dela mic la mare la școală și să ne mai sfătuim despre lipsurile vieții.

Tatăl din ceruri a rânduit ca ziua a șaptea să fie zi de sărbătoare și de odihnă. Deaceia noi o numim Dumineca, adică ziua Domnului.

In afară de Dumineci, sfânta noastră biserică ortodoxă a mai întocmit și alte sărbători cum sunt: cele 12 praznice împărătești, apoi sărbătoarea Sf. Vasile, Sf. Ion, Sf. Gheorghe, Sf. Petru și Pavel Sf. Ilie, Sf. Dumitru și altele, pe cari tot bunul creștin trebue să le țină ca și Duminecile.

N'ar fi așa de multe aceste sărbători statorite de Sf. biserică; noi românii însă pe lângă ele mai serbăm și altele pe care biserica noastră românească nu le ține.

Dacă biserica nu le recunoaște, apoi toate acele sărbători băbești nu sunt creștinești, ci păgâne.

Sărbătorile păgânești sunt: cele trei Marți după Paști, cele nouă Joi tot de după Paști. Filipi, Foca, Ciurica sau Răpotinii, Barbara, Paparuda, și multe altele. In toate zilele după cum știe când cad aceste sărbători păgânești, bărbații și mai ales femeile nu muncesc, nu fac absolut nimic folositor.

Am spus că sfânta noastră biserică nu ține sărbătorile păgânești. Dacă este așa să vedem de unde au venit aceste sărbători, cine le-a adus, de ce le ținem?

Noi românii, ne tragem din două neamuri vestite: din Daci și Romani, cari acum vre-o nouăsprezece sute de ani trăiau pe plaiurile noastre.

Aceste două neamuri erau păgâne. Ele se închinau la lună, la soare, la șerpi precum și la alte lucruri cioplite. Închinându-se la atâtea dumnezei închipuitori ori cioplți, ele țineau totfelul de sărbători și aveau o mulțime de credințe neadevărate despre idolii lor.

Adevăratul nostru Dumnezeu, văzând că lumea s'a rătăcit din vale afară, a trimis pe Fiul Său, Domnul și Mântuitorul nostru Iisus Christos, care a îndreptat pașii omenirei, aducând-o la cunoașterea Dumnezeului cel Adevărat.

Mulți oameni din acele vremuri și de mai târziu au primit învățăturile Mântuitorului, adică s'au făcut creștini, după cum suntem și noi azi.

Noi, însă cu toate că suntem creștini, am păstrat dela strămoșii Daci și Romani — în afară de limbă, naționalitate și obiceiuri, am moștenit cu alte cuvinte — multe sărbători de-ale lor păgânești, precum și credințe deșarte, adică neîntemeiate.

Orice sărbătoare, ca să fie adevărată sărbătoare, e nevoie să știm și să credem ceva hotărâtor despre ea.

Bunoara la 23 Aprilie sărbătorim pe Sf. martir Gheorghe. Despre acest sfânt noi știm și cărțile adeveresc ca a fost un mare apărător al creștinilor, un mare iubitor al Mântuitorului Iisus Christos, precum și un general viteaz. El și-a jertfit viața pentru creștinism și de aceia sfânta noastră biserică ortodoxă l'a așezat în rândul sfinților.

Față de sărbătorile rânduite de biserică, Marțile, Joile de după sărbătorile Paștilor, ce rost au? Oare nu sunt și ele zile de lucru, ca celelalte. Unii cred că cine lucrează în cele trei Marți și în cele nouă Joi, va fi trăznit, iar holdele sale vor fi bătute de ghiață. Dacă ar fi așa insemnează că Marțile și Joile păgânești, poruncesc norilor să tune și să trăznească. Ori, acest fapt s'a dovedit că nu e adevărat. Credința că cine muncește în aceste sărbători păgânești, va fi pedepsit de Dumnezeu, este o credința deșartă, fără nici un temeiu. Fraților ca să înțelegeți mai bine ce insemnează o credința deșartă, vă spun o pildă. Știți ca de multeori se întâmplă ca o femee să uite mamaliga nesărată. Când soțul său vine la masă și gustă din mamăliga, strigă supărat: „Ce-i asta, măi muiere? N'ai pus sare nici un pic!“ Dar muierea nici că-i pasă și răspunde repede: — „Taci măi omule! Avem sa luăm bani“. — De unde intreabă soțul. — „Păi nu știi bărbate, că atunci când uiți mămăliga nesărată ai să câștigi bani de undeva? Așa știu dela mama!“

Când bărbatul aude de „bani“ nu mai zice nimic. „Așa o fi, gândește el, cum spune muierea“.

Dacă omul acelei femei ar fi economă și n'ar munci deloc, ar căpăta bani la paștele cailor.

Știm cu toții, că numai atunci câpătăm bani, când muncim. Tot astfel, se întâmplă cu sărbătorile păgânești despre cari am mai vorbit. Ce putere au Marțile și Joile de după Paști, asupra norilor? Niciuna.

Ciurica sau Răpotinii se ține de babe și de alte muieri în Marțea a treia după Paști. Paparudele se serbează în Joia a treia tot după Paști. Despre Sf. Ilie, poporul are niște credințe neadevărate. Mulți cred că sfântul acesta are puterea să trăznească în diavoli. Ori se știe, că tunetele, fulgerile și trăznetele se nasc din frecarea norilor. Puteți să frecați mai mult timp două bucăți de lemn și veți vedea că se aprind. Astfel, se întâmplă și cu norii: se frecă unul de altul, puterea lor ia foc și se descarcă pe pământ.

La 25 Iulie este Adormirea Sfintei Ana. Mulți o serbează mai bine ca Paștele ori altă zi mare, de teamă ca să nu cază în somnul cel lung. Prin adormirea Sfintei Ana, noi înțelegem moartea ei. Ori știm prea bine ca omul trebue să moară, așa că nu e de lipsă să ținem această zi care nu ne scapă de moarte.

La 14 Noembrie biserica noastră românească serbează pe sfântul apostol Filip. Dar, noi nu serbăm numai această zi, ci încă vre-o 4—5 zile de-ale Filipilor.

In ziua de 4 și 5 Decembrie se serbează de biserica noastră mucenica Varvara și Sf. Sava. In popor acestor sfinți li-se zice Barbura. — Nanele (mătușile), Vlada ori Smaranda, ung copii cu miere pe obraji ca să le fie vărsatul dulce, adică să nu fie primejdios. Poporul face astfel, crezând ca acești sfinți sunt cu vărsatul.

In afară de sărbătorile păgânești pe cari le ținem — din păcate — mai bine ca pe cele hotărite de sfânta noastră biserică, noi credem în tot felul de viețuitoare văzute sau nevăzute. Așa bunoară noi credem că fiecare casă are un șarpe care o apără de rele și duhuri necurate. Ori se știe de toată lumea că toți șerpii sunt vătămători și deci, trebuesc stârpiți, căci n'aduc nici un folos. In ziua de 20 Decembrie se serbează Ignatul. In această zi se obișnuiește a se tăia porcii de Crăciun. Prin unele locuri în ziua de Ignat nimeni nu lucrează până nu vede sânge. Dacă n'ar tăia nimeni porci în această zi, ar insemna ca satul intreg să nu lucreze deloc.

Mulți cred în Iele. In popor se zice că sunt așa de frumoase încât numai îngerii pot să le intreacă. Ele, adică ielele, cari sunt in număr de șapte, dacă vor să pedepsească pe vre-un om îl ademenesc prin grădini ori livadă și-i desmiardă prin tot felul de cântări nemaipomenite. Apoi, după ce omul amețit de cântări a adormit, ielele se așează împrejurul său și incep să joace hora de trei ori, îmbrățișându-l în fel și chip.

Toate acestea sunt credințe deșarte, cari n'au niciun temeiu. Cei cari spun că au văzut cu ochii lor ielele jucând și cântând, ori au avut năluciri, ori spun minciuni.

Beteșugurile cari lovesc pe unii oameni, cum e paralizia sau damblaua sunt pricinuite de boalele lumești, de beție, de mâncare proastă, de răceală.

Să vă feriți fraților de toate acestea și veți fi scăpați de iele și de toate relele.

Noi credem deasemenea că ne merge rău dacă ne iese popa în cale: deasemenea când ne iese cineva cu sec (gol). Pe numărul 13 îl socotim numar primejdios. Dacă s'ar fi dovedit că este așa, apoi de foarte multă vreme, oamenii l-ar fi șters dintre numere.

Mai credem deasemenea în muma pădurii și'n multe, foarte multe bazaconii de acestea.

De fapte rele să ne păzim și să căutăm a nu face decât bine.

Fraților din câte v'am spus până acum, ați văzut că noi în afară de sărbătorile lăsate de Bunul Dumnezeu și de cele statorite de sf. noastră biserică, mai ținem și alte sărbători păgânești și avem o mulțime de credințe deșarte, adică fără temeiu.

Dacă noi mai sărbătorim asemenea sărbători păgânești și mai credem în tot felul de lucruri neadevărate, inseamnă că păcătuim și deci supărăm pe Bunul și Adevăratul Dumnezeu.

Ținând tot felul de sărbători necunoscute de biserica noastră ne pierdem timpul în loc să muncim și să ne agonisim cele de lipsă pentru această viață.

Fraților, astăzi v'am istorisit despre sărbătorile băbești și credințele deșarte. N'am putut să le amintesc pe toate, căci sunt foarte multe, așa ca mi-ar fi trebuit câteva zile ca să vorbesc despre ele.

Eu vă sfătuiesc să țineți numai sărbătorile statorite de Dumnezeu și de Sf. noastră Biserică, precum și cele trei sărbători naționale rânduite de împărăția noastră românească. Sărbătorile rânduite de Dumnezeu sunt toate Duminicele de peste an, cele statorite de sf. noastră biserică vi-le-am spus la inceputul acestei vorbiri și le știți și Dv., iar cele rânduite de împărăția noastră românească sunt: 24 Ianuarie, 10 Mai și 1 Decembrie, ale fiecărui an și pe cari trebue să le ținem cu toții, căci sunt ale neamului, nostru românesc.

Vă mulțumesc ca m'ați ascultat, și să ne vedem cu bine și cu sănătate.

Emil I. Cioroianu

Sângele apă nu se face

Iată o nouă dovadă de aceasta înrudire nesfârșită a sângelui de rasă, ce curge în popoarele romane, ce ne vine din leagănul atnic al latinității, cu cuvântul stăruitor al apărării acestui teritoriu, răpit din moștenirea lui Ștefan cel mare.

După ce Franța generoasă a ridicat glasul său, pentru dreptatea neamului românesc, ce s'a strâns sub scutul marelui nostru Rege, învingător Ferdinand I, de unde nici o putere lumească nu'l va putea smulge, iată și sora latină din vechea Cetate a Romei a pecetluit aceasta dreptate cu crucea frăției.

Incă odată ginta latină s'a înțeles sufletește, cu sora cea depărtată care în timp de veacuri a păstrat celula latină din neam în neam, stând neclintită de straje la porțile Orientului.

Veștile dela surorile latine ne umple inima de bucurie; Italia patria artelor ne-a dat mesajul îmbucurător, Franța cea luminată de știință ne-a salutat cu escadra sa iar Spania cea minunată ne salută prin cuvântul d-lui Profesor Iorga.

Trăiască ginta latină! România este însuflețită pentru toate idealele și toate aspirațiunile nobilei rase.

OBICEIURI DESPRE STRĂNUTAT

E primăvară, soarele își trimite iar razele-i binecuvântate pe pământ, înveselind natura și pe oameni, desmorțind totul, rechemând la viață nouă toate vietățile, făcându-le să uite iarna.

Dar razele soarelui sunt poznașe, venind fără veste, gâdilând nările, ne fac să strănutăm.

După un strănut, pe când eram mici, ni-se spunea — „să crești mare!“ — se spune astfel în toată lumea, iar cei mari își spun, mai mult în popor, — „să-ți fie de bine!“

Obiceiul acesta este la toate popoarele, civilizate sau sălbatice, dovadă că-i vechi de când lumea, pornind dela credințe, pe care mulți au căutat să le analizeze, tălmăcindu-le.

Francezii își spun, când strănută: „Dumnezeu să te binecuvinteze!“, iar germanii: „Doamne ajută!“; tot astfel prin Evul mediu, se spune că, în Franța și Anglia, era o formulă comună: „Wassail“, — „să fii sănătos“.

De ce își fac oamenii urări, după strănutat?, și-au pus mulți întrebarea, încă din timpul învățaților Pliniu, la romani și Aristotel, la greci, iar mai târziu, și-a pus'o și Montaingne, la francezii de demult (1533—1592).

Aristotel, renumit filosof grec, considerat ca una din cele mai mari inteligențe ale omenirei, a fost dascăl lui Alexandru-cel-Mare (Macedon, 384—322 a. Chr.), explica acest obicei ca o urmă a religiei naturale a primilor oameni. Capul e origina nevoilor, a spiritelor, a senzațiilor, lăcașul sufletului, imaginea divinității.

Creerul a fost intotdeauna cinstit, cei vechi nu îndrăsneau să atingă, nici să mănânce creerul unui animal. De demult, ca și până acum, se jura pe capul părinților sau al copiilor, ca pe ceva respectabil. De aci se crede că s'a trecut respectul religios la strănutat, care vine, cum spune Montaigne, din cap. [1])

După alții, origina salutului după strănutat, este mitologică.

Prometeu a creat pe om — ca Dumnezeu — din lut, iar ca să-i dea viață, mișcare și inteligență, s'a adresat Cerului, de unde — condus de Minerva zeița înțelepciunei, apărat de mantila ei — a cules câteva raze din soare, inchizându-le într'o sticlă de cristal. Deschizând sticla sub nasul omului-statue, razele de soare pătrunseră în cap, desmorțiră fibrele creerului și provocară primul semn de viață: strănutul.

Prometeu, minunat de născocirea lui, se porni pe rugăciuni, făcând urări pentru ca măiastra-i operă să fie păstrată. Primul om le auzi, le reținu și de atunci oamenii le repetă copiilor lor, transmițându-se din generație în generație.

Strănutul a fost considerat, pe rând, ca semn bun sau rău, dar fu salutat întotdeauna.

In renumita sa scriere „Retragerea celor zece mii“, Xenofon, (istoric, filozof și general grec, mort cu 352 ani, a. Chr.) spune că un soldat strănutând, se porniră toți pe rugăciuni către Dumnezeu, fiind considerat strănutul ca o prevestire bună.

La greci și romani, cari erau mai mult superstițioși decât religioși, strănutul era considerat de bun sau rău augur, după cum luna se găsea în anumite semne ale Zodiacului. Dela miezul nopței până la amiază, era semn rău, iar dela prânz până la miezul nopței semn bun.

Era rău dacă strănuta omul când se scula din pat sau dela masă și trebuia atunci să mai stea, cercând să mai doarmă sau să mai mănânce, sau să bee. Strănutul era salutat cu „Salve“, iar pentru că cei ce mureau de ciumă strănutau, era incă un motiv ca să se ceară binecuvântarea lui Dumnezeu, asupra celui care strănuta.

Evreii au o formulă pentru strănut: „viață bună“, iar musulmanii: „Glorie lui Allah!“. Când un hindu (indian) strănută, ceilalți îi strigă: „Viață!“, iar el le răspunde: „Cu voi!“.

In Africa, în țara Zulușilor și Cafrilor, când unul strănută își zice: „De acum sunt binecuvântat, duhul strămoșilor — Idhlozi — e cu mine, a venit la mine. Să mă grăbesc să-l slăvesc, căci el mi-a cauzat strănutul“.

Un scriitor englez, Sir Brown, povestește că, atunci când un rege negru din Monomopata strănută, toți se pornesc pe aclamări sau urări prin tot orașul.

In Guineea, prin secolul XVIII, când un rege negru strănuta, tot tribul cădea în genunchi, săruta pământul, urând fericire și belșug.

— „Nu vedeți că lumea e pretutindeni la fel!?“ a spus de mult, pe timpul stăpânirei spaniole, un guvernator, nobililor și căpitanilor din juru-i, când, primind pe un șef indigen în Florida (America), acesta strănută tare și toți tovarășii lui nobili, se porniră să-i facă salutări și urări fără sfârșit.

Credințele, în mare parte, rămân — și e bine — pretutindeni căci, după cum spune vorba bătrânilor „credința te mântuește“.

Dr. Dim. Olaru

[1]) Dr. Mousson-Lanauze: „Paris-médical“, Avril 1924, p. 388.

Dispreț pentru religie?

De câte ori mă duc la biserica din satul A., nu găsesc în ea decât 4-5 femei bătrâne și cam tot atâția moșnegi cu plete albe, cari ascultă cu smerenie rugăciunile. Incolo, fete, flăcăi, nimic! Doar copii de pe la școala primară dacă mai vin câți-va din când în când să stea câteva minute în biserică și apoi, cuprinși de neastâmpăr, se furișează afară, la joacă. Ori câte pilde frumoase le dă preotul și ori câte mustrări le face poporenilor, zadarnic! Nu se dau duși la biserică!

Scriind acestea, îmi amintesc de snoava care sună cam așa:

... Zi de sărbătoare. La biserica satului, clopotele sună voios chemând credincioșii. Doi vecini sculați cam târziu se indeamnă:

- Cumătre Vasile, hai mergem la biserică?

Cum să mergi, bre Ioane! Nu vezi ce glod îi? Nu-i chip de mers! Se face slujba la biserică și fără noi! ...

După câte-va minute, în care timp, au mai îngrijit puțin de vite, iar se îndeamnă.

- Cumătre Vasile, știi una?

- Zii.

- Eu m'am gândit să mergem la crâșmă. Mai cinstim câte un sângeap de rachiu, mai stăm de vorbă cu oamenii, mai aflăm ceva vești și mai trece vremea.

Vasile, răspunse:

— De! Hai să mergem! Mai sărim de pe chiatră pe chiatră, ne mai ținem de garduri să nu ne umplem pre tare de glod și încet, încet, ajungem. Hai! Eu sânt gata!

Și ... s'au dus! ...

Vedeți? Ca să se ducă la biserică, nu s'au gândit la aceleași măsuri de prevedere ca să nu se umple de glod! Pe când la crișmă, în fuga mare!

Ce e mai trist, e că snoava aceasta devine realitate.

In zile de sărbătoare, oamenii în loc să se ducă la biserică, se adună la crișmă. Stau de vorbă, se „cinstesc“ mereu, pân ajung la certuri și bătăi.

Flăcăii, se amestecă și ei printre oamenii mai în vârstă și, se dedau la băut!

Preferă să-și cheltuiască și ultimii bani pe rachiu, în loc să se ducă la biserică, să se roage lui Dumnezeu și, să asculte multe pilde din cari ar trage numai foloase.

De ce atâta dispreț pentru religie mai ales la generațiile noui? De ce atâta lipsă de bun simț față de religiunea noastră, față de obiceiurile noastre strămoșești, față de mai marii noștri? E dureros că tinerii din generațiile noui, cu principii „moderne“, își uită religiunea, o disprețuiește, din rea voință. Zadarnic învățătorii și preoții satelor se străduiesc să-i îndrumeze pe oameni pe căile cele bune, pe căile credinței, dacă ei sunt cuprinși de rea voință. Un copil ieșit din școala primară, în cazul când nu se duce la vre-o școală secundară, nu mai pune mâna pe-un condei să scrie vre-o scrisoare, sau nu ia o carte să citească ferita sfântul! Tot așa și la biserică. Dacă nu-i dus la biserică de învățător, cât timp copilul este școlar, părinții nu-i mai au grija, spre a-l educa și pe această cale. Aceasta, tot din rea voință. Prea mult frâu liber li-se dă copiilor și nici un pic de educație religioasă! ...

... Deaceia, găsesc în biserică câți-va moșnegi cari ascultă nemișcați rugăciunile, fiindcă numai ei, adică numai cei bătrâni, mai au și grija celor sfinte și serbează cum se cuvine sărbătorile.

I. Livideanu.

Dela medic

Desinfectante

Desinfecția este distrugerea agenților cari provoacă infecția.

Desinfectantul ideal este acela care distruge germenii fără să distrugă obiectul.

Dintre desinfectantele chimice de recomandat sunt:

1. Biclorurul de Mercur sau cloruro mercurică, în mod obicinuit denumit sublimat corosiv, este unul din cele mai prețioase și mai puternice germicide. Distruge și germenii și sporii lor. Nu este însă un desodorizant, adică nu distruge sau neutralizează mirosurile dezagreabile provenite dintr'o materie organică în fermentație sau în descompunere.

Inconvenientele sunt însă următoarele: E foarte toxic, distruge metalele, face compuși insolubili și inerție cu materii albuminoide.

Biclorurul de Mercur este un praf alb, cristalin. Se intrebuințează în soluție de 1 la mie. Soluțiile calde sunt extrem de puternice.

Nu trebue intrebuințat la scuipători și closete.

Fiind otravă, se păstrează cu atențiune mare.

2. Acidul fenic, se mai numește fenol, alcool fenic sau acid carbonic, sau simplu carbol. Este rezultatul distilații uscate a huilei. Este o *otravă corozivă*.

Se intrebuințează în soluții de 1, 2-3-5 la sută în mod obicinuit.

Nu distruge țesutele, culorile, metalele, lemnul. E bun la dezinfecția locuințelor, urinelor, materiilor fecale, scuipătorilor.

Rufăria trebuie lăsată imbibată în soluția de 3-5 la sută acid fenic, una oră.

3. *Creolina* este un lichid brun închis, gros. Impreună cu apa face o emulsie lăptoasă. E superior acidului fenic.

Pentru intrebuințarea obicinuită soluția 1 la 400 e bună.

4. *Lysolul* este un lichid brun, uleios, formează cu apă în orice proporție un lichid săpunos. E mai puternic ca fenolul și tot așa de bun ca creolina.

5. *Formalina*, este un dezinfectant foarte prețios posedând un vast câmp de utilitate practică. Este un lichid superior biclorurului de Mercur și un adevărat dezodorisant.

Formalina este cunoscută în comerț sub numele de formol.

Formolul este o soluție de formaldeidă 40 la sută.

Formaldeida este un gaz.

Soluția este foarte iritantă, dar nu toxică. Formalina atacă fierul și oțelul. Atenție deci la dezinfecție. Nu atacă cuprul, bronzul, nichelul, zincul și alte metale. Nu diminuă soliditatea țesutelor, nu albește, nu distruge în nici un fel culorile. Face fragilă cureaua, pielea, podoabele.

Formalina este foarte utilă pentru dezinfecția urinei, excrementelor, scuipătorilor.

Dr. Od. Apostol

Scrisori

Stimate d-le Racoviță,

Mă simt fericit că pot să vă trimit un articol pentru numărul festiv al „Culturii Poporului“.

Odată cu aceasta țin să vă aduc și felicitările mele pentru lupta titanică ce-ați dus'o cu această gazetă; urându-vă multă sănătate pentru a duce această ideie la un bun liman.

Al. D-v.

Gh. I. Chițibura publicist
Craiova

— —

Mult stimate d-l Racoviță,

Cu ocazia zilei de 1 Aprilie, am onoare a vă trimite rândurile de mai jos cu rugămintea de-a le da publicității.

Citesc de câțiva ani cu cel mai cald și mai viu interes, interesanta Dv. foaie „Cultura Poporului“, cea mai bine scrisă și cea mai bună publicațiune pentru popor, o foarte plăcută și înălțătoare lectură, plină de învățături, și fac apologia și aduc omagiile mele cele mai respectuoase de admirațiune valoroșilor ei colaboratori, insuflețiți de cea mai curată iubire de neam și țară și indeosebi prea distinsei intelectualități a Dv. și a d-lui General N. Petala, sufletul acestei publicațiuni, cum și muncei intense de luminare și moralizare a poporului nostru. Revista Dv. nu ar trebui să lipsească din casa nici-unui român, căci ea sporește capitalul intelectual și moral al tuturora. Pe lângă factorii economici, o țară se consolidează mai mult prin instrucțiune și educațiune, care trebue să fie în primul rând religioasă și națională. M'au impresionat foarte mult articolele cu caracter național.

Urându-vă cele mai bune și mai frumoase rezultate, vă rog să primiți expresiunea sentimentelor mele de adâncă considerațiune și profundă admirație.

Locot. N. Ghițescu
Podul-Rizei (Dâmbovița)

EU AM UN COLȚ DE ȚARĂ

Eu am un colț de țară din lumea asta rea
In care orice floare-mi zimbește ninsă 'n soare
Și paserea mai dulce îmi cântă pe nuia
Și oamenii mă cată mai drag în sărbătoare.

Eu am un colț de țară din lumea asta mare
Cu dealuri unde-asudă căpălitori la sapă
Cu lunci scăldate 'n colbul miresmelor de floare
Eu am un colț de țară de care-un dor mă sapă ...

Eu am un colț de țară la poala unui deal,
Pe care-o casă mică stă'n mijloc de mălini
Câți mugurași de visuri cu zimbet de opal
Nu și-au deschis pleoapa, aici, în ani senini?

Eu am un colț de țară c'un înflorit mormânt
Pe care des cu lacrimi îl ud în viața-mi grea
Și-oftez sub crucea-i strâmbă când stiu c'acest pământ
A'nchis demult în sânu-i copilăria mea.

Eu am un colț de țară, unde mă simt acasă:
De plâng aici, m'astâmpăr; de cânt îmi trece dorul;
Aici cunosc livada și cântecul de coasă
Și-un tată ce-și sărută cu-atâta dor feciorul.

Simeon Ruou-Câmpeanu.

Mai sus, mai sus!...

Mai sus, mai sus, te'nalță stea,
Spre zările senine...
Tu luminezi cărarea mea
Și mă conduci spre bine...

Sunt numai 9 ani dela terminarea celui mai mare răsboi, din câte sunt înșiruite în istorie, și tot atâția de când s'a simțit profund lipsa unei culturi generale a poporului nostru.

Prinși în vârtejul de foc al răsboiului, soldații noștri au fost târâți prin țări unde nici în gând nu îndrăsniau să călătorească. Au fost buși față în față cu englezi, cu francezi, italieni, nemți, americani, și a constat fiecare soldat inferioritatea sa. A înghițit nodul și-a tăcut. Un singur gând îl obseda pe fiecare: dă Doamne să scap cu zile!

Mulți au scăpat, dar mulți, foarte mulți n'au mai scăpat; aceștia au intrat în împărăția lui Dumnezeu, o lume de oameni mai buni, unde toți sunt egali, liberi, frați, etc!...

Cei rămași, întorcându-se la vetrele lor și găsind gospodăria cu desăvârșire stricată, au prins a lupta cu vitregia celor mai aspre vremuri, spre a-și reface ceiace răsboiul furios a distrus.

Se pare însă că în goana lor după „refacere“ au uitat cu totul de gândurile fulgerate altădată. Viața, interesele materiale și egoiste, și pe cei mai mulți lipsa, i-a învăluit într'o haină care, privită de sus, ar părea mulțumitoare.

Dar nu însă...

Geamătul voinței, de a se cultiva se aude încă. Cei care trăesc pe oteluri, și canapele, cei care nu cunosc decât ce-i intră în buzunar și cei care se plimbă în automobile, nu-l aud. Dar noi care trăim între popor (adevăratul popor îl formează țăranii), care umblăm desculți și mâncăm ceapă cu mămăligă, cei care muncim din zori și până 'n noapte, ca mai apoi să te odihnești pe un bulgăre rece, îl auzim, și-l simțim în noi.

Am strigat să ni-se deschidă drumuri noui de viață, să ni-se dea perspective de cultivare a minței.

Guvernele au înțeles strigătul nostru și au crezut că cea mai bună pârghie de ridicare către sibilica cultură, nu poate fi decât ziaristica: ca atace au autorizat ziare câte au bătut la ușă...

Au fosi, sau nu, bune aceste ajutoare? — asta e întrebarea.

Nu! este răspunsul.

Parte din ziare și reviste cum bunăoară: Pardon, Tiribomba, etc., etc., au fost scoase de *„anumite tipuri“* interesate să demoralizeze cu desăvârșire poporul.

Interesele „superioare“ de partid au acaparat altă parte de ziare, spre a-și servi și împrăștia sămânța favorabilă lor.

Noi cei care le-am cerut, am avut cea mai crudă desiluzie când în loc de sfaturi și de vești bune, ni-s'a pus înainte cearta între partidul X și Z. Mai mult încă. Sufletul poporului nevinovat, a fost sfâșiat de presa unui partid, ca să urască pe toate celelalte partide; acestea la rându-le, făceau la fel. Pârghia pe care o așteptam să ne ridice spre cultură, ne împinge spre ură și desbinare. Ne învață să ponegrim, să ne urâm!

Ce pot face acele pârghii puține, care au înțeles că trebue să ne ajute cu adevărat? Vremurile sunt nemai pomenit de grele. Scumpetea pune lacăt până și inimei. Cu toată bunăvoința ta, de-a împărtăși cu altul ceva bun pe care îl ai, îți este imposibil. Neapărat, trebue răbdare și perseverență.

Dar culmea răbdării, o ajung adesea acei care își jertfesc viața pentru educarea poporului. N'au ajuns'o și conducătorii foaei „Cultura Poporului?“ Culmea răbdării am ajuns-o și noi, cei care așteptând să ne vie foaia, — am cunoscut că ea se oprise undeva.

O piedică foarte mare — dacă nu ascunsă cu totul, — învăluită într'o haină cenușie ne-au oprit-o din cale, într'o bună zi...

Era poate numai un popas, de unde să reînceapă cu noui forțe?

Poate!...

Flacăra unei lumini pe care o iubești puternic, cu toată suflarea vântului, ea se încovoae și scapă nestinsă.

Flacăra „Culturii Poporului“ asemenea nu trebue să se stingă. Ea trebue să lumineze între icoanele ce se găsesc în casa fiecărui gospodar.

Petre Dumitriu-Copoieru.

RĂMAS BIN

CRONICA BUCUREȘTEANĂ

Fericită a fost ideea acelora cari au pus bazele „Asociației absolvenților școalei superioare de comerț a României din Salonic-Macedonia“, Zic fericită, căci sub scutul ei se vor aduna toți ceice au terminat și vor termina cursurile acelei școli, ținând astfel veșnic aprinsă făclia dragostei ce s'a alimentat în decursul celor șapte ani de școală, și prin ea vor putea veni într'ajutor cultural fraților lor din meleagurile Macedoniei, față de cari au îndatoriri mari.

Un prim început de activitate culturală l'a format frumoasa șezătoare artistico-culturală, organizată sub auspiciile celei mai de seamă instituțiuni cu caracter educativ-cultural-național „Casele Naționale“

Seara zilei de 16 Martie a.c. a fost pentru tot ce-au avut Bucureștii select, o seară de reculegere, o seară care le-a dat ceva din ceeace le lipsea.

D. Th. Capidan, eminentul profesor dela Universitatea din Cluj, și fost director al celei mai înalte școli comerciale române din Macedonia, într'u mulțumirea că-și va revedea pe foștii săi elevi, azi conducători de însemnate servicii în cele mai de seamă așezăminte financiare din capitală, a răspuns de îndată călduroasei invitațiuni făcută de Asociație, spre a inaugura printr'o conferință, ciclul de șezători culturale ce asociația și-a propus să țină. Astfei în seara zilei de 16 crt. d. Copidan, a vorbit despre „Vechimea și însemnătatea istorică a românilor din Peninsula Balcanică“. D-sa a expus într'un mod amănunțit tezele autohtonice și origina romanică a fraților noștri din Macedonia. Prin dovezi aduse din toponomastica românească a sumedenie de localități din Balcani, a dovedit că românii din Peninsula balcanică, țin mai mult de romanitatea sud-dunăreană. A combătut false teorii ale lui Rösler. Din cele expuse reese clar că, romanitatea balcanică a susținut definitiva romanizare a Daciei. Când această romanitate sud-dunăreană, a început să capete fizionomia românească, ea s'a așzat ca un zid, între slavii răsăriteni și slavii apuseni, împiedecând astfel crearea unei Rusii balcanice.

Vorbitorul scoate în relief superioritatea culturală și economico-socială a elementului aromânesc față de celelalte naționalități conviețuitoare în peninsulă. Intru susținerea tezei sale aduce citate din lucrările cercetătorului Weigand, care printre altele, spunea către un alt cercetător englez:

„Nimic nu ai văzut atunci când ai cercetat popoarele din balcani. Eu aș dori ca și în Leipzig-ul meu să am confortul ce mi-l'au oferit aromânii din comuna Nevesca“. (Nevesca este o comună pur românească în inima Macedoniei), „iar așezămintele lor culturale și tipografia lor din Moscopole — citadela românismului — dovedesc superioritatea lor culturală...“

Ca parte finală, d. Capidan, îndeamnă pe cei cari dețin destinele chestiunei românești din peninsula Balcanică, să nu părăsească pe acești români, să înceteze cu imigrările, cari cu ajutorul românilor din Albania și Daco-Românilor din valea Timocului, vor putea uni din nou prin Italia, românitatea occidentală cu romanitatea orientală.

Conferința a fost urmată de proecțiuni foarte interesante, dela românii din Macedonia, Epir și Albania.

Pentru reușita serbării și-au dat obolul și distinșii artiști, d. Magiari, dela Opera Română, care a cântat în dialectul aromânesc, d. Vraca, dela Teatrul Național, a declamat din Eminescu, iar d. Prof. Nicu Savu a cântat din flaut, câteva doine aromânești.

Mulțumiți de cele auzite, aducem sincere și călduroase mulțumiri acelora cari ne-au dat prilejul să retrăim clipe de reculegere frățească.

— Duminecă 13 Martie, Societatea de cultură „Molaviștea“ a macedo-românilor din împrejurimile Bitoliei, a dat o șezătoare culturală, când d. Nicolae Batzaria, a vorbit despre aromânii din acele părți. Șezătoarea a dat rezultate frumoase.

Direcția Școalei de Comerț No. 4 a organizat un ciclu de conferințe cu caracter cooperator.

Ciclul a fost inaugurat de bătrânul cooperator G. Dumitrescu-Bumbești, vorbind despre începuturile cooperației în România.

După d-sa, a urmat conferința d-lui I. Naum-Delavardar, care a vorbit despre „Cooperația ca factor social-economic“. La sfârșitul conferinței d. Nanu, a vorbit elevilor auditori despre Pestalozzi și cooperația. In curând vom publica partea din conferință, referitoare la Pestalozzi.

I. Naum-Delavardar

INFORMAȚIUNI

CU această dată de 1 Aprilie cr., foaea „Cultura Poporului“ s'a mutat în București. Birourile sunt în Bulevardul Elisabeta 38, unde se vor trimite manuscrisele și banii.

A. S. R. Principele moștenitor Mihai, care a fost mai multă vreme în Italia, s'a reîntors în țară. Prințul a fost întâmpinat la gară de principesa-mamă Elena, și alte personalități dela curtea regală.

MITROPOLIA Moldovei a primit rapoarte din care rezultă că de câtva timp mare parte dintre credincioșii rătăciți la adventiști, revin la biserica ortodoxă.

I. P. S. S. Mitropolitul a dipus intensificarea propagandei contra sectelor religioase.

D. L. Ministru O. Goga, a donat comitetului de inițiativă constituit în Iași, suma de 100.000 lei, pentru ridicarea unui monument marelui poet român Mihail Eminescu.

MINISTERUL instrucției a dispus cinematografiarea instituțiilor culturale, operelor de artă, peisagiilor pitorești și monumentelor istorice din diferite orașe și împrejurimile lor, în scop de a se regulamenta reprezentațiile cinematografice în sensul ca toate cinematografele din țară, să fie obligate de a începe spectacolele cu un film cultural.

MINISTERUL agriculturii a îndrumat pe consilierii agricoli să nu permită întrebuințarea pădurilor comunale pentru pășunat.

MINISTERUL Instrucțiunii în urma adresei Sfântului Sinod al bisericii ortodoxe române, a aprobat ca elevii din toate clasele cursului primar, să aibă câte o zi liberă înaintea unei sărbători sau Dumineci în cele două mari posturi, Nașterea Domnului și al Sfintelor Paști pentru a putea fi spovediți și împărtășiți după datinile credinței noastre.

LA ministerul de domenii s'a primit o ofertă pentru exportul unei însemnate cantități de cereale în Germania în schimbul unui stoc de instrumente agricole. Această ofertă urmează să fie studiată și în cazul când va fi găsită acceptabilă să fie desăvârșită prin organele băncilor populare.

IN ce privește noul spor ce se dă funcționarilor și pensionarilor publici, el se va acorda, începând cu data de 1 Aprilie 1927. Pentru lunile Ianuarie, Februaria și Martie 1927 salariile funcționarilor și pensionarilor sunt acelea pe cari le primesc. Pentru aceste trei luni nu li se va da plusul de spor.

Acest plus de spor este evaluat la două miliarde lei, care urmează a fi acoperit astfel: un miliard lei este prevăzut în bugetul general al statului pe anul 1927.

Al doilea miliard va fi luat din sporul taxelor pe timbru și înregistrare.

Salariile sporite sunt cele prevăzute în cadrul bugetului pe 1927.

Proiectul de lege pentru armonizarea salariilor a fost pus la punct și a fost ratificat de consiliul de miniștri. El va fi depus zilele acestea pe birourile Corpurilor legiuitoare.

PENTRU prima oară dela războiîncoace Germania s'a adresat pieței românești pentru cumpărarea a 10.000 vagoane porumb în valoare de circa 600 milioane lei. Transportul acestei cantități ar urma să se facă tranzit prin Polonia. Cercurile noastre cerealiste sunt totuși foarte îngrijorate din cauza lipsei de vagoane cu cari să se efectueze acest transport — și întreaga cantitate urmând a fi livrată până la 10 Aprilie. Stăruinți deosebite au început să se depună pe lângă conducătorii căilor ferate, în vederea obținerei vagoanelor trebuitoare.

ȘCOALA normală de învățători din Făgăraș a început un ciclu de conferințe publice cu intrare liberă, din domeniul literar, științific, artistic și social, care se va ține în fiecare Duminecă. Duminecă 20, a vorbit d. D. I. Sachelarie directorul scoalei, vorbind despre M. Eminescu, iar Duminecă 27 va vorbi în continuare.

STUDENȚIMEA dobrogeană și brăileană, cu ocazia împlinirii a 14 ani dela moartea poetului dobrogean P. Cerna, a luat inițiativa unui pelerinaj la mormântul său din cimitirul Bellu, București, pelerinaj care a avut loc Duminecă 27. Martie cr.

CU trenul de Cernăuți au sosit 27 familii basarabene repatriate din Brazilia. Sunt în total 120 de persoane, în majoritate femei și copii, într'o stare de mizerie lamentabilă. Emigranții povestesc că în ultimele șase luni au murit peste 100 basarabeni numai în regiunea Sao Paulo.

A încetat din viață scriitorul român C. Sandu-Aldea autorul — între alte multe cărți de valoare— al romanului „Două neamuri“ și al volumelor de nuvele „In urma plugului“ și „Pe drumul Bărăganului“, toate străbătute de un lirism specific românesc și scrise într'o limbă de o pitorească puritate literară.

Ing. M. Constantinescu, directorul „Creditului Minier“ a donat două milioane lei pentru cumpărarea de radium și pentru crearea unui institut de profilaxie a cancerului.

S. SA protoereul Dr. Cioroianu din Comloșul-bănățean, a întors la legea creștinească 2 soldați din grăniceri, cu numele Matei Buda și Nicolae Dănidă. Botezul s'a ținut pe piața comunei, luând parte un public numeros, primind amândoi numele de Vasile.

LA 28 Martie a avut loc la Constanța punerea pietrei fundamentale a teatrului Ligei Culturale, clădire care va fi ridicată de eminentul fiu al Constanței, d. Demostene Tranulis. Au luat parte toate oficialitățile.

INGINERUL polonez Poklinovski are darul de a vedea prin buzunarele oamenilor. El e în stare să citească toate scrisorile aflătoare în buzunar. S'a făcut o probă chiar în fața Președintelui Republicei poloneze. Zilele trecute, ciudatul om a fost chemat în Franța.

CONSILIUL de răsboi a condamnat la un an închisoare și 50.000 lei amendă pe adventistul I. Bauer, care a îndemnat populația să se lepede de credința strămoșească.

CU începere dela 1 Aprilie și până la Aug. 1927 s'a fixat următoarele prețuri de vânzare, fără taxele de consumație la băuturi cu tăria de peste 30 grade:

2 lei de grad decalitru, pentru spirtul de cereale.

Lei 3.25 de grad decalitru pentru spirtul de vin și

Lei 10 de grad decalitru pentru țuică și rachiu cu tăria de peste 30 grade.

Aceste prețuri vor servi ca bază la calcularea asupra taxei de 20 la sută ad-valorem, adăugându-se la aceste prețuri taxele de consumație și taxa de producție.

NOUA lege a recrutării, cuprinde, printre altele, următoarele: la jandarmerie, marină și grăniceri serviciul va fi 3 ani. Pentru soldații, din aceste categorii, proectul de lege prevede următoarele: după eliberare, ostașii vor fi scutiți vreme de 5 ani, la plata impozitelor mobiliare și pe clădiri. Iar pe timpul cât vor fi în serviciul activ, părinții lor vor fi scutiți de dări, precum și pe timpul de 5 ani după eliberarea fiilor lor. Scutire sau dispense, nu se mai acordă, decât celor condamnați penalicește și cei cu infirmități. Cei ai căror părinți sunt neputincioși, vor fi încorporați, iar părinții lor, pe timpul serviciului activ, vor fi ajutorați de stat. Proectul de lege mai cuprinde și alte articole foarte bune.

STATISTICILE noastre arată că în toată lumea sunt 14 milioane 600 de mii de evrei. Din numărul acesta, Europa ține 9 milioane și jumătate, America 3 milioane 600 de mii, iar restul celelalte continente. Dintre țările Europei: Polonia are 2 milioane 800 de mii de evrei (e cea mai încărcată). Urmează Rusia cu 2 milioane 600 de mii, România are peste 1 milion de evrei (față cu numărul locuitorilor, stăm îndată după Polonia); urmează Cehoslovacia cu 350 de mii, Anglia cu 300 mii, Franța 160 mii, Olanda 150 mii, Germania 250 mii, Italia are numai 50 de mii, Elveția 21 mii, Spania și Svedia numai câte 4 mii. In Palestina nu sunt decât 79 de mii de evrei. Singur orașele Oradea și Arad au atâția evrei câți sunt în Palestina. Iașul are singur mai mulți, iar Chișinăul încincit.

D. M. Manoilescu, subsecretarul de stat al finanțelor, fiind ocupat cu trecerea prin parlament a proectului de tarif vamal și proectului de armonizare a salariilor a suspendat primirea audiențelor la minister până la 15 Aprilie.

SOCIETATEA academică literară „România Jună“ din Viena și-a ales pentru semestrul de vară (1927) următorul comitet: președinte Teodor Cicala, vicepreședinte Dimitrie Costea, secretar general Marius Sturza, bibliotecar Conte Carol Vasilco, casier Ioan Frențiu-Todan, econom Vasile Bodea, censori Mihail Tancoși, Iosif Crăciunel; In comisia literară: președinte Ionel Gheție, membru Virgil Pop.

ASTA e, desigur, o raritate: să te arunci, cu hotărire și prin orice mijloace în brațele morții, și ea să-ți întoarcă spatele! Așa a pățit individul Carol Roob din com. Pecica, jud. Arad. De 18 ori a încercat să-și pună capăt zilelor! A sărit din etaj, și-a tăiat vinele, s'a spânzurat în câteva rânduri, a voit să se sugrume cu un clește mare, s'a culcat înaintea trenului, — dar degeaba: întâmplarea a vrut să fie întotdeauna scăpat. Daunăzi, s'a spânzurat iarăși, dar de astă dată moartea l'a primit în brațele ei.

SE știe, că bolșevicii uciseră întreaga familie a Țarului rusesc, acum s'au hotărît a-i pune în licitație și Coroana, care e pregătită din cele mai prețioase pietri și mărgăritare. Licitația se va ține în Anglia.

DIN inițiativa elevilor din cl. III a gimnaziului din Sinaia, a avut loc, în sala Ghica, o șezătoare închinată memoriei poetului Vasile Alecsandri. S'au produs copii dela grădina No. 2, înființată de-o lună de zile sub conducerea d-nei Maria Paraschivescu și elevii gimnaziului, sub conducerea preotului Dumitrescu, profesor de religie și muzică.

Au plăcut mult micuțele eleve dela grădina de copii, care au recitat frumos.

UN obiceiu regesc. Regele Alfons al XIII al Spaniei și regina Victoria ținându-se de vechiul obiceiu ce s'a păstrat din niște timpuri îndepărtate, în Joia Sfântă a fiecărui an primește câte doisprezece oameni săraci cărora le spală picioarele, după cum a făcut Hristos celor doisprezece apostoli ai săi. După această rânduială regele și regina Spaniei dăruesc fiecărui sărac câte un rând de haine și bani.

UN incendiu a distrus zece hectare din pădurea statului situată pe teritoriul comunei Parcheș, la punctul numit Stanca Mare, în județul Tulcea.

VORBESC maimuțele? Un medic din Germania, a pus această întrebare, răspunzând tot el, că da, maimuțele vorbesc! După îndelungate cercetări, a constatat că maimuțele cunosc și vorbesc vre-o sută de cuvinte. Dar, precum și oamenii de acelaș neam vorbesc în dialecte diferite, tot astfel maimuțele au diferite dialecte.

POVESTEA SOCILOR

Un vânt vârtej din viul zilei s'a 'ntețit
Și-apleacă paltinii ca'ntr'un dărapăn crud;
Frecându-și coaja, țipete de crengi s'aud,
Ca par'că-i scârțâit de sfredel ruginit.
Se sbuciumă furtuna 'n scorburi, prin [ponoare
Și'n urma ei ar vrea să lase doar ruine,
Ea vine din sălbatice păduri virgine
Ce-i rânduială omenească să doboare.
In soci, pitită'n tufele de pelinița,
O păsărică își întortochiază cântul:
Din timp în timp s'oprește să n'o nece [vântul
Și începe iar frumoasa pasăre pestriță.
Poeta socilor, — prăpădul n'o'nspăimântă,
Deși își simte jerăgaiu al ei gâtlej,
Indură biciuirea vântului-vârtej
Și modulându-și glasu-i stins, ea cântă... [cântă.

G. Bobei

Fabricile de Mașini

AND. RIEGER S. A.

SIBIU

Produce în calitate neîntrecută:

Mașini de scărmănat lână
Batoze de treerat cu motor, manej, mână
Motoare de 59 cai putere cu benzină și motorină
Circulare cu motor 6 HP
Mașini de semănat porumb
Vânturătoare, diferite modele
Batoze de porumb
Tocătoare
Prese de ulei
Prese de struguri
Pompe de apă cu lanț cu mare debit,
Mașini de tors

Preț curent ilustrat și oferte oricui gratuit!
Cereți la toate depozitele din țară produsele renumită „Rieger“.

Activitatea căminului cultural „Inălţarea“

Situaţia culturală: Sfârşindu-se anul 1926, Căminul Cultural „Inălţarea“ din Poiana-Câmpina, îşi termină trei ani de activitate rodnică pe terenul luptei de luminare a poporului, începându-l pe-al patrulea cu credinţa într'o şi mai mare izbândă, bazat pe devotamentul membrilor săi, cari l-au servit şi-l va servi şi mai mult în viitor. Rezultatul de pe acest an, al muncii sale, este următorul:

— La 17 Ianuarie 1926, s'a ţinut I-a şezătoare cu 120 ascultători, bărbaţi, femei şi copii. S'au făcut 4 lecturi de către d-ra Vişinescu şi d. I. Mateescu învăţăt., din: Sadoveanu, Bogdan, Pan şi Cazaban. S'au recitat 19 poezii de către elevii şcoalei primare.

La 24 Ianuarie 1926, a II-a şezătoare constituind comemorarea zilei, despre a cărei însemnătate a vorbit d. I. Mateescu, directorul şcoalei şi secretarul Căminului.

S'au recitat 22 poezii şi s'au cântat două coruri patriotice.

Deasemenea s'a jucat de elevii şcoalei primare piesa „Plevna“. Au luat parte 250 ascultători.

La 31 Ianuarie 1926, a III-a şezătoare, cu 80 ascultători, s'au făcut 2 lecturi de către d-ra Panaitescu, elevă în clasa 8-a de liceu şi elevul Bărbulescu G. cl. IV-a primară, din Brătescu-Voineşti şi Bogdan; s'au recitat 12 poezii de elevii şcoalei primare.

— La 6 Februarie 1926, I-a serbare cu bal, cu 400 ascultători, s'au recitat 12 poezii, s'au cântat 2 coruri bărbăteşti pe 3 voci, s'a jucat tot de către ucenicii industriali, piesa „Moştenire dela răposata“, iar d-l Mateescu, secretarul Căminului şi pedagogul ucenicilor a vorbit despre „Rostul Căminelor de ucenici industriali“.

— La 14 Martie 1926, s'a ţinut la şcoală Cercul preoţesc, cu ajutorul Căminului, constând din: 25 recitări şi 4 coruri susţinute de şcoala primară şi cuvântarea d-lui Mateescu despre „Ofensiva culturală“.

Au fost 120 ascultători.

— La 28 Martie 1926, a IV-a şezătoare cu 100 ascultători, 3 lecturi din Caragiale şi Mehedinţi, susţinute de I. Mateescu înv., Pr. Popescu şi Ungureanu, ucenic industrial, s'au recitat 17 poezii de şcoala primară şi a vorbit d. I. Mateescu despre „Importanţa şezătorilor“.

— La 4 Aprilie 1926, a II-a serbare cu bal, cu 320 ascultători, cu trei coruri bărbăteşti pe 3 voci, 2 duete şi 7 recitări, precum şi piesa „Piatra din casă“, susţinute de un grup de elevi de liceu şi adulţi din Poiană, iar d. Mateescu a vorbit despre „Munca tinerimii pe terenul culturii populare“.

— La 10 Mai 1926, comemorarea zilei, împreună cu toate autorităţile şi instituţiile satului. S'a vorbit în biserică, despre „Insemnătatea zilei“ de către păr. Al. Popescu, vicepreşedinte al Căminului şi I. Mateescu secretar al Căminului. Au fost 300 ascultători.

— La 13 Mai 1926, comemorarea Eroilor şi patronul Căminului, s'au făcut în a V-a şezătoare, cu 500 ascultători. S'au recitat 15 poezii de către şcoala primară şi ucenicii industriali, s'au cântat 2 coruri de către ucenici şi 1 de elevii şcoalei primare, iar d-l Mateescu a vorbit despre „Importanţa zilei“.

— La 22 Mai 1926, a III-a serbare cu bal, cu 350 ascultători. S'au recitat 16 poezii, s'au cântat 3 coruri bărbăteşti şi s'a jucat piesa „Doctorul fără voe“, de către ucenicii industriali.

— La 7 Noemvrie 1926, s'a început activitatea de toamnă, cu conferinţa „Rolul lui Mihai Viteazul în viaţa neamului nostru“, de d-l prof. Stoica Teodorescu, dela liceul din Câmpina; au fost 12 recitări şi 3 coruri, susţinute de şcoala primară. Au fost 162 ascultători. Pentru a mări fondul necesar cumpărării unui cinematograf s'a pus o mică intrare, de 10 lei pentru cine nu-i membru, 5 lei pentru membri şi 2 lei pentru copii, a rezultat un venit net de 560 lei.

La 21 Noemvrie 1926, a avut loc a VI-a şezătoare, cu 150 ascultători şi 160 lei venit net. S'au făcut 2 lecturi din „Cultura Poporului“ dela Cluj şi din Visarion, de către d-l I. Mateescu, 3 lecturi din Pan şi Stăncescu de către elevii şcoalei primare cl. IV-a. Au fost 9 recitări şi 2 coruri, susţinute de şcoala primară şi 1 cor de către ucenici, iar d. Mateescu a arătat „Rolul Căminului“.

— La 28 Noemvrie 1926, s'a ţinut a II-a Conferinţă cu subiectul „Boalele transmise omului hrănindu-se cu alimente de origină animală,“ susţinută de către d-l Dr. Veterinar Ştefan Ionescu din Câmpina. Au fost 5 recitări şi un cor, susţinute de şcoala primară şi 80 ascultători. A rezultat un venit net de 299 lei, iar d. Dr. Ionescu a binevoit să doneze Căminului, suma de 500 lei, pentru care i s'a mulţumit la timp.

La 5 Decemvrie 1926, s'a ţinut a III-a Conferinţă şi ultima pe acest an, de către păr. Buzeţeanu, prof. la Liceul din Câmpina, cu subiectul „Cel pe care-l aşteptăm?“ S'au recitat 6 poezii şi cântat 3 coruri bărbăteşti de către ucenici. Au fost 96 ascultători. Venit net 174 lei.

In rezumat: la 6 şezători, 3 serbări şi 3 conferinţe s'au executat următoarele:

— S'au recitat 177 poezii de elevii şcoalei primare şi cei ai şcoalei industriale.

— S'au făcut 3 lecturi din diferiţi autori de către învăţători şi elevi.

— S'au executat 27 coruri bărbăteşti şi şcolare pe 1, 2 şi 3 voci, de către elevii şcoalei primare, industriale şi adulţi din sat.

— S'au jucat 4 piese, de către elevii şcoalei primare şi industriale, sub conducerea d-lui I. Mateescu.

— Au fost ţinute 10 cuvântări ocazionale de I. Mateescu şi 4 predici *la biserică, iar de către păr. Al. Popescu*, vice-preşedinte al Căminului, 20 predici.

— S'au ţinut 3 conferinţe speciale de către: d-l Stoica Teodorescu, păr. Buzeţeanu, prof. la liceul din Câmpina şi d-l Dr. veterinar Şt. Ionescu tot din Câmpina.

In total au fost 3028 ascultători.

Căminul este abonat la: ziarul „Universul“ şi revistele: „Albina“, „Isvoraşul“, „Societatea de mâine“, „Cultura Poporului“, „Răsăritul“ şi „Sănătatea“.

Situaţia financiară. La Venituri. La Act. 3 donaţii 500 lei; Act. 4 Cotizaţii 760 lei; Act. 6 Intrări 1193 şi Act. 7 Subvenţia comit. şcolar 3500 lei, total venit 5953 lei.

La cheltueli. La Act. 1 Cărţi abonamente 1967 lei; Act. 2 Mobilier 700 lei; Act. 7 Conferinţe 400 lei şi Act. 8 Cheltueli neprevăzute 775 lei, total 3842 lei.

Rezultă deci un sold de 2111 lei, depus la Banca populară cu chitanţa No. 66, sold care împreună cu cel din 1925 va constitui fondul de rezervă al Căminului, destinat în primul rând, achiziţionării unui aparat cinematografic al Căminului.

Din cele arătate mai sus, rezultă că în măsura posibilităţilor actuale ţinând seamă că, conducătorii Căminului îşi împart activitatea şi în alte diferite domenii, s'a făcut cât omeneşte se putea face; ba credem că s'a dat dovadă de îndeajuns spirit de sacrificiu în urmărirea şi înfăptuirea scopului propus, de-a contribui la luminarea poporului.

Aşa fiind, sfatul Căminului se simte mândru de activitatea desfăşurată şi roagă pe toţi membri Căminului a-i da şi pe viitor concursul, şi dacă se poate, să-l mărească, fie în sensul cotizaţiilor, fie al aducerii de noui membrii, fie de însufleţiţi propagatori printre consăteni a tuturor scopurilor Căminului, instituţia de luminare şi înălţare a tuturora.

Preşedinte Ing. V. Babeş, secretar I. Mateescu, Casier G. Andreescu, Membrii: păr. Al. Popescu, C. Andreescu, A. Stănescu, Cenzori: N. P. Marinescu şi C. Vasilescu.

Mion Poiană.

Din Bouşori (Vaslui)

In ziua de Duminecă, 20 Martie, cr. a avut loc în localul şcoalei din comuna noastră, o conferinţă sub preşedenţia d-lui N. N. Burghelea, directorul şcoalei primare din localitate.

A vorbit întâi d. Iacob, primarul comunei Soleşti, despre „Reforma agrară, împroprietărirea ţăranilor şi modul de parcelare a marei proprietăţi“, arătând şi cauzele şi neajunsurile micilor agricultori.

A vorbit apoi d. Gh. E. Solomon, despre „Pericolul bolşevic“, arătând defectele acestei plăgi sociale, care a distrus Rusia, a ucis toţi intelectualii, aruncând un val de foc, foame şi mizerie în provinciile ruseşti sadind ura şi distrugerea omenirii.

A arătat apoi mişcarea culturală în România, dela 1922 încoace, arătând foloasele aduse de un cămin cultural, cerând locuitorilor prezenţi de-a se uni cu toţii şi-a pune bazele înfiinţarei acestei instituţii.

Luând cuvântul şi d. N. N. Burghelea a arătat în câteva cuvinte, insemnătatea căminului cultural, dresându-se un proces verbal de înfiinţarea căminului cultural „Mihail Eminescu“ din comuna Bouşori, judeţul Vaslui, în care s'a înscris 30 membrii.

I. A.

COAFOR DE DAME
CEL MAI MARE MAGAZIN ÎN TOATE SPECIALITĂŢILE
IULIU MUŞŞA
CLUJ, STRADA MEMORANDULUI 10

Din Săldăbagiu de Bărcău (Bihor)

Una şi cea mai agravată problemă care ne obligă astăzi la muncă fără preget, este culturalizarea massei poporului nostru românesc. In scopul acesta să fie indreptată neobosita noastră muncă, căci mai presus de toate trebue să fie pentru noi aceasta atât învăţători, sau preoţi, cât şi pentru toţi aceia ce au avut fericirea, a se adăpa din izvorul nesecat al culturei şi al ştiinţei. Dela autorităţile noastre superioare primim zi cu zi îndemn de muncă, ele ne însufleţesc prin ingenioasele lor fapte, săvârşite în diferite direcţii şi în diferite moduri, numai ca prin noi şi cu ajutorul nostru să-şi poată ajunge providenţialul ţel.

In vederea acestui scop au fost înfiinţate cercurile culturale la sate, împreunate cu şezătorile populare, care acuma mai capătă un ajutor prin înfiinţarea aşa ziselor: „centre culturale“ care nu sunt altceva decât nişte şezători populare cu un caracter cultural-moral. Acest nou mijloc pentru extensiunea culturii în popor, a fost înfiinţat, datorită şi mulţumită d-lui I. Petrovici, ministrul Instrucţiunii Publice, care este conştient de rolul şezătorilor în viaţa poporului nostru, adică d-sa a ştiut şi ştie prea bine că prin şezători de acest fel şi prin convorbiri intime, se poate strecura ceva în sufletul ţăranului nostru povestitor şi glumeţ. S'a dat semnalul şi soldaţii sunt gata. S'a început deja şezătorile acestor centre culturale.

In ziua de 13 Martie a. c. am avut fericirea să iau parte la şezătoarea unui centru cultural care a avut loc la şcoala primară din comuna Săldăbagiu de Bărcău, de sub conducerea inimosului învăţător, preşedinte de cere cultural şi preşedinte al Asoc. învăţătorilor subsecţiei Marghita (Bihor): Bogăţan Arsenie. Poporul a fost adunat într'un număr mare. Sala şcoalei care nu e mică, a fost plină de oameni în vârstă. In faţa acestui public, d. subrevizor al plasei, neobositul Fersigan Iosif, a deschis şezătoarea şi printr'un graiu al poporului a arătat scopul ei. D-sa a vorbit schiţând aproape tot trecutul istorico-religios al poporului român, arătând prin vorbe simţite, suferinţele poporului nostru. A scos în lumină rolul micilor bisericuţe de lemn-pentru menţinerea graiului, a legii şi-a întreg caracterului etnic al poporului românesc.

Apoi s'a dat cuvântul d-lui învăţător din Marghita, Scrofan Iosif, care a vorbit „despre meserii.“

In sfârşit domnul subrevizor văzând dragostea ţăranilor din această comună pur românească a promis că în a doua şezătoare care se va ţinea în ziua de 27 Martie, va veni împreună cu merituosul domn Pompiliu Dan, inspectorul învăţământului primar din Reg. II. şcolară — Oradea şi vor pune bază înfiinţării unei biblioteci populare în această vrednică, comună.

Merită vii mulţumiri d-l ministru al Instrucţiunii Publice precum şi organele vrednice ce-l compun pentru astfel de îndemnuri prin cari şi cari au de scop ridicarea şi luminarea poporului nostru.

Laudă şi spor la muncă d-lui subrevizor Fersigan care îşi depune munca pentru ducerea la bun sfârşit a acestei opere culturale.

Laudă d-lui Scrofan inv., d-lui învăţător local Bogăţan şi d-lui inv. Cosma Dumitru, cari datorită lor prin şcoală, din această comună fiii de ţărani au ajuns avocaţi, diferiţi funcţionari publici, învăţători.

Facă toţi am fi aşa de conştienţi de menirea noastră în vederea cultivării massei poporului nostru, munca noastră ar fi o fericire.

Dornea Iosif, inv.

Din Turda

Duminecă, 20 Martie, a. c. cercul cultural „Copăceni“ şi-a ţinut şedinţa în Turda-Nouă, la şcoala primară de stat No. 2.

Inceputul a fost după amiază cu şedinţa intimă, unde pe lângă membrii corpului didactic aparţinători acestui cerc, au luat parte numeroşi oaspeţi, susţinători ai şcoalei, în frunte cu d. Nicolare Nistor, revizor şcolar.

S'a ţinut o lecţie practică de compunere „Chitanţa“ la clasa IV-a de d-ra Irina Feurdean; o lecţie practică de cânt: „Mincinosul“, ţinută la clasa IV-a, secţiamaghiară, de d-na Ana György; şi o conferinţă pedagogică: „Isvoarele, principiile şi aplicările şcoalei active“, desvoltată de d. Ch. M. Ionescu.

S'a început o vie discuţiune asupra acestor prelegeri, dând astfel importanţa capitală a acestor întruniri.

A urmat apoi şedinţa poporală, în o altă sală unde pe lângă numeros public adunat, au participat şcoala de economie casnică din localitate.

S'a început cu intonarea Imnului Naţional bine organizat cu şcolarii şi condus de d-na Ana G., şi mai multe recitări.

Conferinţa: „Industria casnică“, ţinută de d-ra Köteles, bine venită pentru publicul asistent, a fost ascultată cu multă atenţie.

S'au făcut apoi proecţiuni cu schioticonul, care este partea cea mai întregitoare a acestei adunări, reprezentând întreaga viaţă a Mântuitorului nostru Isus Christos, începând dela vestirea îngerilor şi până la înălţarea la cer, precum şi portretele marilor eroi ai neamului, din trecut.

Au fost organizate de d. Iuliu Bologa învăţător în localitate şi deschise cu multă căldură de d. Emil Mureşianu directorul şcoalei.

Munca desfăşurată în acest cerc cultural, atingându-şi scopul, este vrednică de urmat.

Gh. M. Ionescu, inv. dir.

Din Soroca (Basarabia)

Ştirea ratificărei tratatului Basarabiei de către Italia, Soroca a primit-o cu un entuziasm de nedescris. In ajun se primise o telegramă particulară, şi serbările au început ca să devină mai puternice după primirea vestei oficiale. Oraşul a fost adevărat în stare de sărbătoare, tot curat, peste tot fâlfâiau drapele româneşti şi italiene — acestea din urmă rămase încă dela vizitarea Sorocei de către d. General Badoglio. S'a oficiat un Te-Deum, s'au făcut mari manifestaţiuni, s'au ţinut în piaţă, la statuia generalului St. Poetaş, mari cuvântări, când simpaticul patriot, V. Secară, a arătat, că în vremea Sfatului Ţării, Soroca a fost primul judeţ, care a cerut acestui Sfat unirea cu ţara mamă. Italia, care a mers pe calea dreptăţii umane, a fost în adevăr admirată. Tineretul şcolar a arătat şi el un mare simţ patriotic.

Ion Longhinescu
profesor

Prin Basarabia culturală

Ateneul dela Nistru a fost întemeiat cu câţiva ani în urmă de o grupare de cărturari şi oameni de bine, pentru luminarea populaţiei asupra multor chestiuni care interesează viaţa locală.

Ateneul din Chişinău, în afară de conferinţele ţinute pentru pătura cultă dela centru, are de scop să ţie lecţiuni cu sfaturi practice şi de educaţie cetăţenească locuitorilor dela marginea oraşului şi sătenilor din judeţ.

Fiind vorba de cultivarea mulţimei, se pot înfiinţa ateneee populare, pe lângă orice şcoală primară sau liceu. S'ar grupa astfel, oameni de bine din jurul şcolii, care ar asculta tineretul cântând, jucând piese morale, ţinând conferinţe scurte cu chestiuni folositoare din viaţă; şi aşa s'ar lepăda băutura şi cărţile de joc. S'ar putea arăta frumuseţile morale ale creştinismului strămoşesc; filme distractive şi morale, cu un cuvânt ar petrece oamenii câteva ceasuri curate, fără mare cheltuială, dar în schimb, cu mare folos.

In aceste atenee populare nu trebue să se urmărească nici-o preocupare politică, ci numai înălţarea sufletească a tuturor prin creştinism desăvârşit şi iubitor de neam.

Oricine ar avea ceva de spus, fie din cunoaşterea proprie, fie din studiile ce le-a făcut, ar putea ţine conferinţe la aceste atenee populare, fără ambiţiuni deşarte şi fără a se preamări pe sine. Scopul ateneelor populare ar fi prin urmare luminarea şi îndrumarea poporului pe căile de muncă şi propăşire curată, ajutându-l să înţeleagă un rost mai bun al vieţii complectându-i cunoştinţele practice cu ajutorul ştiinţei şi înălţându-i sufletul cu ajutorul artei şi indeosebi a muzicei, către înţelegerea dragostei şi bunătăţei creştine. In acest fel urmează să se desvolte Ateneul din Chişinău, făcând apel la toţi oamenii de bine, care înţeleg menirea.

— **„Graiul Neamului“** societatea cu acest nume, are un frumos trecut în Basarabia. „Graiul Neamului“, are de scop răspândirea cântecelor naţionale şi culegerea comorilor muzicale din această parte a ţărei.

Conducătorul ei d. Traian Popovici, a dat numeroase concerte în Chişinău şi împrejurimi, contribuind la cultivarea sentimentului naţional în această provincie.

Astăzi „Graiul Neamului“, după o întrerupere de aproape doi ani, şi-a reînceput activitatea. **U.**

ARON LAZAR
CROITOR CIVIL ŞI MILITAR
PREŢURI MODESTE, SERVEŞTE PROMPT ŞI CONŞTIINCIOS
CLUJ, STRADA N. IORGA 2

Cronica Gălăţeană

— Potrivit programului de activitate culturală a Asociaţiei „Cultura Tehnică“, a avut loc în ziua de 20 Februarie a. c. un frumos festival artistic şi cultural. D. avocat I. E. Vasiliu a ţinut o interesantă conferinţă, tratând despre „Importanţa căminurilor culturale“. Corul Asociaţiei, deşi de curând format cu elemente dintre muncitori, totuş s'a prezentat bine, cântând câteva bucăţi poporale, în condiţiuni cât se poate de mulţumitoare. D. Gogu Vasiliu, a declamat frumos poezia „Dassaratas“ de Gh. Coşbuc. S'a jucat apoi frumoasa comedie „Intâi fata?... şi apoi fata?!...“ în care s'a distins d-nii Jean Pârvu, S. Doliş şi I. Comarinescu.

Tot pentru mărirea fondului acestei Asociaţii, s'a dat sub patronajul Camerei de Comerţ şi Industrie, în seara de 26 Febr., un frumos bal, care a avut un succes material frumos, beneficiul fiind destinat a servi la construirea căminului cultural al lucrătorilor. Este vrednică de amintit munca ce-o depune această Asociaţie pentru cultivarea poporului muncitoresc, producându-le distracţii culturale, care sunt un bun mijloc de recreaţie sufletească, pentru lucrătorii istoviţi fizicește de munca grea din fabrici şi ateliere; iar pe de-altă parte prin aceste festivaluri, scoate la lumină mulţi muncitori care posedă frumoase însuşiri artistice.

Căminul cultural „Spiru Haret“ ataşat pe lângă Şcoala primară No. 8 şi pus sub auspiciile „Casei Şcoalelor şi a Culturei poporului“, a organizat un prim festival artistic în ziua de 12 Martie în sala teatrului „Paradis“.

In desfăşurarea programului s'a recitat de către d. D. Cantemir „Teatru“ de Victor Eftimiu şi de d. A. Marinescu „Revolta“ de H. Lecca. S'au jucat apoi de către membrii Căminului „Omul de prisos“ dramă în 2 acte de B. Luca şi „Vioara“, farsă într'un act. Piesele de teatru au fost bine interpretate.

In pauză corul căminului, a cântat diferite bucăţi religioase şi poporale.

Din expunerea d-lui C. Apostoliu, directorul Şcoalei No. 8, care a făcut istoricul acestui cămin dela înfiinţare şi până în prezent, reese că acest cămin este format numai din lucrători şi lucrătoare dela vârsta de 16 ani în sus, adică din tineretul care se ridică acum. Scopul acestui cămin, este de a da acestor tineri o plăcută ocupaţie în orele care nu lucrează, creindu-le adunări serale unde au mijlocul a se distra ascultând muzică sau diferite dizertaţii cu caracter educativ şi moral; susţrăgându-i astfel de pe la cârciumi sau de pe la alte adunări ce le-ar fi dăunătoare sănătăţei şi sufletului lor. Acest cămin numără până în prezent vre-o 500 de tineri — băeţi şi fete; are organizat un cor mixt dirijat de d. C. Ionescu-Fulger, precum şi un cinematograf cu filme educative. Pus sub directa supraveghere a d-lui profesor C. Apostoliu, acest Cămin va avea o bună conducere şi ne dă o garanţie suficientă că va fi îndrumat pe căi sănătoase.

Ioan Dimitriu

„TACÂMUL“
FABRICĂ DE OBIECTE DE ARGINT
OLUJ, STRADA NICOLAE IORGA 11-a
FABRICĂ: Tacâmuri, servicii de masă, obiecte de lux, etc. — Numai pentru revânzători.
Telefon 482 Telefon 482
DAŢI ATENŢIE MARCEI FABRICEI!

Fapte râmnicene

Sătuleţul nostru se mândreşte în mijlocul celor câteva sate megiaşe, de munca a două suflete mari, ce luptă din răsputeri pe tărâmul culturei religioase. Aceste fapte ce au schimbat mersul vieţei către bine le face cu prisos inimosul preot Ioan Iordache, împreună cu blânda sa tovarăşe a muncii, preoteasa Cecilia. Intr'un timp relativ scurt vrednicul păstor printr'un ciclu de predici înţelepte, a reuşit să întoarcă creştinii de pe căile peirei sufleteşti, către căile adevăratei mântuiri. Nu mai puţin şi-a manifestat dragostea către biserică soţia sa care a organizat şezători, unde s'a lucrat cu fetele satului, perdelele icoanelor. Dee bunul Dumnezeu să răsplătească cu harul său de aur, pe toţi acei ce voesc binele neamului.

Pildă vrednică de urmat.

C. Georgescu-Obrejiţa

Din Coteşti (Argeş)

La 13 Martie a. cr., când răsărind ghioceii vestindu-ne primăvara — anotimpul plin de speranţe şi năzuinţi — cercul cultural „Cerbu“ de sub conducerea harnicului învăţător Gh. M. Prichindel, îşi sărbătoreşte şedinţa sa de pe luna Martie în comuna noastră. Tot în aceiaş zi a avut loc şi cercul preoţesc „Băseni“ de sub preşedenţia preotului Gh. Albulescu.

De dimineaţă toţi învăţătorii au luat parte la serviciul religios — oficiat de cinci preoţi. La ora 11, când serviciul divin şi parastasul făcut în amintirea celor căzuţi pe câmpul de luptă s'a terminat, învăţătorii au mers la şcoală unde d. Gh. I. Plăcintescu, învăţător în Băseni, a ţinut o lecţie practică din Ştiinţele naturale „Porumbul“. — După aceia a vorbit d. M. C. Georgescu (Broşteni) inv. Cerbu, despre Metodica Ştiinţelor Fizico-Naturale.

După masă d. preşedinte al cercului învăţătoresc a deschis şedinţa în prezenţa preoţilor, învăţătorilor şi cântăreţilor bisericeşti cum şi a unui public destul de numeros, arătând scopul cu care luminătorii satelor se adună în fiecare lună în câte o comună.

S'a cântat de elevii şcoalei, sub conducerea d-rei Ana Simionescu, învăţătoare în Costeşti. S'au recitat câteva poezii şi apoi a vorbit d. A. Vasilescu, despre „Albinărit“. S'a jucat un frumos dans naţional de către elevii şcoalei şi a vorbit după acestea preotul D. Vişinescu (Costeşti) despre: furt, patima fumatului, beţie şi trufie.

D. Ch. M. Prichindel, preşedintele Cercului a închis şedinţa făcând un mic rezumat asupra celor spuse, aducând totodată mulţumirile d-sale învăţătorilor locali pentru osteneala ce-au depus-o pentru pregătirea unor producţiuni alese şi tuturor aceiora ce-au avut plăcere şi bunăvoinţă de-a lua parte la aceasta manifestaţie culturală.

M. C. Georgescu

ABONAMENTUL

Pe un an 250 de lei. Pentru săteni, învăţători, profesori, preoţi, studenţi, meseriaşi şi muncitori 200 de lei pe an.

Abonamentul se plăteşte înainte; se fac abonamente şi pe o jumătate de an.

Pentru instituţii financiare, biblioteci, cluburi şi localuri publice abonamentul este 400 de lei. Pentru sprijinitorii foaei minimum 500 de lei.

DE VÂNZARE

o moară în bună stare de funcţiune cu **motor** de benzină 25 H. P. (cai putere) cu 2 perechi pietre franceze de 36 ţoli.

Doritorii se vor adresa: IOAN R. BECŞAN în comuna Broşteni — Vâlcea

Mărcile cele mai bune de bere sunt recunoscute:
Bere albă mult apreciată
„URSUS“
Berea neagră specială
„HERCULES“
a fabricei de bere „CZELL“ din Cluj
Se găseşte pretutindeni!

TIPOGRAFIA VIAŢA CLUJ.